

Mark

Markké Tatpon Lutad

Lugot

Ru:néké Ao, Jisu Kiristoké tayé:lok tatpon lutaddé émna sé: tatpon lutad Marksém atsa:tag. Jisuké ilangé: kala ager gernamém sé: potinso popasudag. Bík ilang-gílangé bík luyínam tayé:lo, uí tayé:lo, odokké tani:lok imurém mé:yinsubinam tayé:lo du:namdém ka:beksudag. Jisubí Tani:ké Ao:dé émsudag odokké sé:ko taniyém pa:blokké motubikunam léga:pé sibika:ji.

Markbí Jisuké luyínamdémyang bí okkom ikan édémbulum adya:tag. Jon, baptiské do:yingém a:ndéngopé adnam lédupé bí Jisuké baptis la:namdémna: ui:ké anka:namdém adge:la Jisuké ésa:mokunam agerkídí:dém léngkanyatung. Attér puyudo Jisuké sinamémna: sikodokké turkunam agomkídí:dém pobeksudag.

Tarungkíding

Tatpon lutaddok Lennam (1.1-13)

Galili:do Jisuké Gernam ager (1.14-9.50)

Galilidokké Jerusalemdo:pé (10.1-52)

Jerusalemdok kéra:péla: ara:do du:térsunam lo:nído (11.1-15-47)

Jisuké Turkunam (16.1-8)

Turkuné Ru:tumké Tayéng-among gísangkunam (16.9-20)

Jon Baptiské Lugo:binam

(*Moti 3.1-12; Luk 3.1-18; Jon 1.19-28*)

1 ¹ Sidé Ru:nék^a Ao, Jisu Kiristoké tatpon lutadé. ² Lungor-luné Jisoya:bí adla léngkamdempé iropkang:

"Kangkítok, ngok barígém ngo nompéyang méno:lígyé, sé:kobí nok lambém síglénno:biyé,

³ sullipotadokké sé:kai jé:ladung,

'Ru:tumké léga:pé lambédém síglénno:bito, bík gínam léga:pé bélamdém yíg-émmoto."

⁴ Édémpila Jonbí baptis bila lugo:bila sullipotado lendo. Odokké bí luto, "Noluk imurkídí:dokké méngkutsula baptisém la:tok

^a1.1 Lekeke ake ake potinno Ru:néké Ao émnamdém attémang

1.2 Mal 3.1, Jis 40.3 1.3 Jis 40.3

odo Ru:nébí noluk imurém mé:yinsubiyé." ⁵ Judia mongkédok appí:lokkéla: Jerusalemdok tani:yé bíkkodo:pé gíléndo. Bulu buluk pa:bém ludesuto odokké Jordan Abu:do Jonké alaglo baptisém la:to.

⁶ Jonbí ut amídongki sumnam bédugasorém gédagai^b, bík ígí:do suktam jinrékko yé:réksudagai, odokké bí bolodi-takoméla: yumrang tangudém dodogai. ⁷ Bí sém lugo:bidagai: "Ngok lédupé ngomyang kínggí:ya:néko gíyé, sék létagdok ríbidémsin tunga:la ta:sarnan ngokké arré kamang. ⁸ Ngo nolum asiki baptisém bidung, émpige:la bí nolum Angunné Yaloki baptisém biyé."

Jisuké Baptis La:naméla: Ankang Pa:nam

(Moti 3.13-4.11; Luk 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Odo longékídí:do Jisubí Galili mo:tagdok Najaret do:lu:dokké gíla Jordan abu:do Jonké alaglo baptisém la:to. ¹⁰ Jisubí asidokké gísa:dankunamméi, tayéng yabgo síggédopé bí ka:to, odokké Ru:nék Yalodé bík tayé:do pékíkonémpé dé:yido. ¹¹ Odokké tayé:tokké gomukko ludopé tatto: "No ngok mé:bomsunam ao:o, nokkolo ngo airu:pé mé:yumsudag."

¹² Yalodé oddarong bím sullipotado:pé gímoto. ¹³ Odokké bím Ui:bí anka:la yí:pi longéko sullipotado du:to. Bí simínsiro lédílo du:mínka, odokké tayéng-ya:meyé gíla bím ka:sí:ngka.

Jisubí Mosua Appi:koném Gognam

(Moti 4:12-22; Luk 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ Jonmé makana:lo tumnam lédupé, Ru:nék tatpon lutaddém lugo:bila, Jisubí Galili:pé gíka. ¹⁵ Odokké bí luto, "Ayírdé píngangka:bo, Ru:néké migomdokodé kérangka:bo. Noluk imurrokké mé:ngkutsuge:la tatpon lutaddém méngkésutok!"

¹⁶ Jisubí Galili ga:né ragodok gíladu:dodo, Simonméla: bík bíro Andriumé ésab érra du:dopé ka:to, kapila:né bulu mosua:ngai.

¹⁷ Jisubí bulum luto, "Ngok lédíl gímínto odokké ngo nolum taniyém érgabné mosua:pé imoyé." ¹⁸ Oddar bulu buluk ésabém mépagla bík lédílo gímínkang.

¹⁹ Odokké asudo:uko gíbadla, bí Jebidi:ké ao Jemsméla: bík bíro Jonmé ka:to. Bulu buluk ollu:do buluk ésabém omna dungngai.

²⁰ Odokké bí bulum oddar gokto; odokké bulu buluk abu Jebidi:ké

^b1.6 Jonbí lungor-luné Elijakémpé émmum galugém gédagai odokké sulipotado du:layém tangudémna bolodi-takoména dodagai

lédílo dorra gíbonam tani:kídí:dém ollungí:do mépagge:la bík lédul gímínkang.

Aiman Yalo Pa:nam Tani:ko

(Luk 4.31-37)

²¹ Odok lédupé bulu Kaparnaumpé gíla angkuné Yoddo longédo bí murong-okumpé gíla luyírobbito. ²² Bík luyírnamdém tadné tani:kídí:dé tadngaksuto, kapéné bí luro luyírnékídí:dokkémpé luyírma, émpige:la ilang-gílangkané tani: kísapé luyírto.

²³ Odokké oddar buluk murong-okumdo aiman yalo pa:nam tani:ko gíala jé:la lukan, ²⁴ "Najaretdok Jisu:a, ngoluk lédílo nokké oko agéré dun? No ngolum mokekapéi gídun? Ngo kindag no sé:kon, no Ru:néké Angunné Atérdé!"

²⁵ Émpige:la Jisubí bím morídlá luto, "Asop du:tok odokké no bíkkolokké gílentoku!"

²⁶ Aiman yalodé tani:dém siyamoge:la bottépakpé jé:la bíkkolokké gílenkangku. ²⁷ Tani:kídí:dé kínggí:pé méngaksula bulu akoné akoném taumínsuto, odokké luto, "Okkan sé:? Anuné luyírnámkoda! llang-gílangki bí aiman yalokídí:dém lulígnammé bulusin bík lunamdém taddag."

²⁸ Galili mo:tagdok appí:lo bík do:yíngém lomdanna kinabamto.

Jisubí Bojéru:ngkom Ésa:motoku

(Moti 8.14-17; Luk 4.38-41)

²⁹ Jisubí Jemsméla: Jonmé gíjonsula murong-okumdokké gílenna Simonkéla: Andriuké okumpé gíyarto. ³⁰ Odo ayírdo Simonké ayodé ramna kédla dungngai, odokké Jisubí gípídanaméi, bulu bím bík ramnamdém lubito. ³¹ Édémpíla bí bíkkodo:pé gíla bík alagdok sogabge:la bím sosa:to. Odokké oddar bí ramngasukang odokké bí daroblangkula bulum ila:sa:la bito.

³² Édé yummayírí:do, do:nyi oa:nam lédupé, tani:kídí:dé Jisukodo:pé kinnémna: butu pa:namkídí:dém gíbodo. ³³ Taondok tani:appí:dé yabgodo gíkumamsukang. ³⁴ Odokké Jisubí bangkí bangkípé kinném bojéru:ngko ésa:motoku. Bí bojéru:ngkolokké buttom ménnenbito. Émgom bí butukídí:dém lusa:modantoma, kapila:né bulu bím kindaggai.

Galili:do Jisuké Lugo:binam

(Luk 4.42-44)

³⁵ Longkon ro:rokomdo, édílo do:nyéi lí:sa:ma:da:an, Jisubí darobge:la ronggammékolo:pé gílenna odo bí kumto. ³⁶ Simonbí:la

bík du:jonkídí:dé bím mamínna gído, ³⁷ odokké édílo bulu bím magapton odo bulu luto, "Appíngéi nom maladung!"

³⁸ Odo Jisubí bulum luto, "Kajé ngolu okolaipé kérang-kétakké do:lungkídí:do:pé gíkai, odo ngo odobulusin lugo:bila:yé; kapéné odok léga:péi ngo gíttag."

³⁹ Édémpila bí Galili:dok appí:loi gígo:to, buluk murong-okumkídí:do lugo:bila buttom ménnenbito.

Ngero-ro:nam Tani:ko

(Moti 8.1-4; Luk 5.12-16)

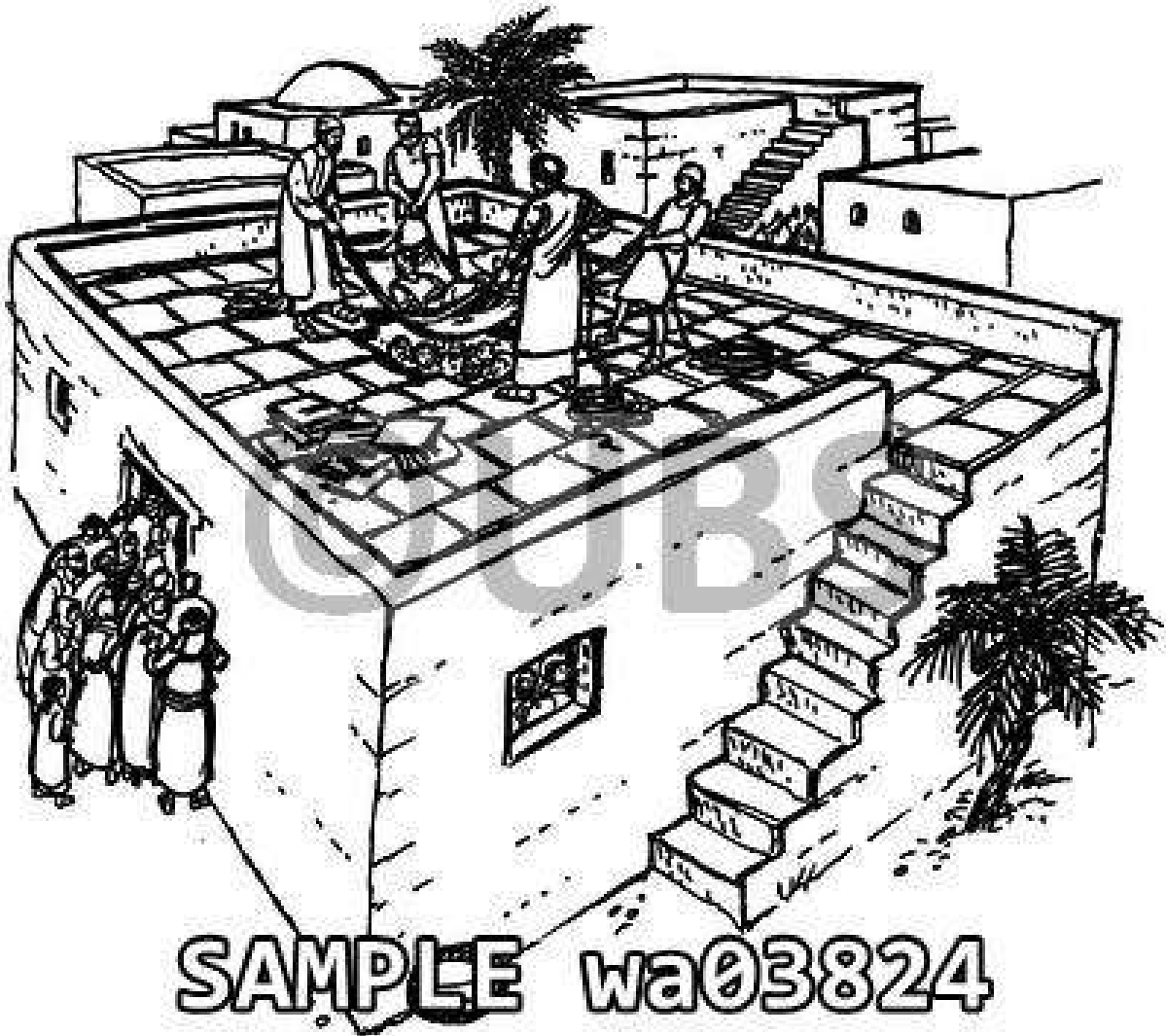
⁴⁰ Odo ngero-ro:nam tani:ko bíkkodo:pé gíla lébí:tunga:la kumdanna bím luto, "No mé:mílo, no ngok asíksém naré:mola:dakku.^c"

⁴¹ Ayapé-mé:la, Jisubí bík alagém ma:lenna bím gakkító. Odokké bí luto, "Ngo mé:lígdung, no naréngka:ngkulangka!" ⁴² Oddar ngero-ro:namdé bíkkolokké gípagla bí naréngkangku. ⁴³ Jisubí bím torgampé luge:la lomdanna mélíktoku. ⁴⁴ Odokké bím luto, "Tatpong, sém sé:komsin lupobiyok. Émpige:la mirrolo:pé^d gíyarpongkang odokké no bím kangkosulang, odokké no naréngkangku émna appíngém léngkansubikunam léga:pé, okkom Musi:bí lulíktaggi édém palíglang."

⁴⁵ Émpige:la bí gílenna appíngém lungabbito, odokké do:yi:dém appí:lo kinapgang. Odok-léga:pé, Jisubí tani:kangkolo taonkolo:pé gíangéi la:tokumang émpige:la bí rongngampé dungkolo du:to. Émgom appí:lokké taniyé bíkkodo:pé gítído.

^c**1.40** Narémoteikui émnamdé pídébikunammé, ngero-ro:namdé bojéru:ngko asíglok kinamém lutédag

^d**1.44** Asíg kinam aikumílo bí mirílo:pé gíla léngkanamdé lurolok laginammai, odokké miridé bí naréngkangku émna lukanbiyé

SAMPLE wa03824

Jisubí Yé:né Tani:koném Ésa:motoku

(Moti 9.1-8; Luk 5.17-26)

2¹ Longko-lo:nyí lédupé, édílo Jisubí lékoda Kaparnaumpé gílattokun, bí okumdé dung émna taniyé kinto. ² Édémpila bojéru:ngko taniyé gíkumsunamé ara:do dungko kagétomang, yabgo ru:yido:sin bingkang, odo bí bulum Ru:nék agomém kíbito. ³ Odokké tani appiko, yé:né-tani:koném jo:bomna, tani:ékké bíkkodo:pé gído. ⁴ Odokké édílo bulu bík kéra:do:pé taniyé bojébatsu:nammé gíala:tomang; bulu bík tayéngartok selabém kuryakto. Odokké édílo bulu arungko pa:ton, odo bulu yé:né tani:dém asupté:té:pé odok méilíkto. ⁵ Odokké édílo Jisubí buluk mé:tinsunamdém ka:ton, bí yé:né tani:dém luto, "Ao:a, nok imurém mé:yinsubitagbo."

⁶ Émpige:la odo luro-luyírné ékké tedla dungngai, bulu buluk aíém tausuto, ⁷ "Kapé sé: amisé sémpé lukan? Sidé Ru:némé luka:nammé! Sé:ko imurém mé:yinsubila:dang, Ru:nébí:omíné?"

⁸ Bulu buluk asindo édempé mé:la dung énmamdém Jisubí bík yalodokki oddar kinto; édempila bí bulum luto, "Nolu asin ara:bo kapila édembulumpé ménggoladun?" ⁹ Yé:né tani:dém okodém lupé lupoya:dang, 'Nok imurém mé:yinsubitagbo énmamdémyé, daropto, nok asubdém pirsangge:la lambégítok énmamdé?' ¹⁰ Édempila Tani:ké Ao:ké mo:diso imurém mé:yinsubila:nan ilang-gílangé dung énmamdém ngo nolum léngkanbiyé." Odo bí yé:né tani:dém luto, ¹¹ "Ngo nom ludung, daropto, nok asubdém pirsangge:la okumpé gíkangku."

¹² Buluk ka:la du:dído tani:dé daropkang, bagémpé bík asubdém pirsangge:la buluk appíngké kangga:lo gílenkangku. Édém ka:la bulu appí:dé kangaksula Ru:némé luyitsuto, odokké luto, "Ngolu édílo:sin sémpinném kangkímangngai!"

Jisubí Lebi:mé Gognam

(Moti 9.9-13; Luk 5.27-32)

¹³ Odok lédupé Jisubí lékoda pa:tang ragodo:pé gílenkang; bottén kéréngkop taniyé bíkkodo:pé gíkumsunamé, bí bulum luyírbito. ¹⁴ Bí lambégíla du:dodo, Alpauské ao Lebi:mé^e murkong urko tebuldo tedla du:dop ka:to. Odo bí bím luto, "Ngok lédule gímínto." Odo Lebi:bí darobge:la bík lédule gímínkang.

¹⁵ Édílo Jisubí Lebi:ké okumdo apin dola dungngan, bojéru:ngko murkong urnéla: imurné^f taniyé bík lédílo:la bíkkol luyírsunékídí:dok lédílo domínto, kapéné bojéru:ngko taniyé bík lédílo gímíndo.

¹⁶ Odo luro luyírné ékké, sé:kobulu Parosian, édílo bulu bím imurnékídí:dogla: murkong urnékídí:dok lédílo dojonsudop ka:ton, bulu bíkkol luyírsunékídí:dém tauto, "Kapila bí murkong urnékídí:dogla: imurnékídí:dok lédílo dojonsudang?"

¹⁷ Édílo Jisubí édém tatsuton, bí bulum luto, "Sé:kobulu ésa:la du:ji bulum kinamka:biném lagimang, émpige:la sé:kobulu kila du:ji bulum lagidag. Ngo arolok-du:nékídí:dém gokkolo gímang, émpige:la imurnékídí:démpag gokkolo gídung."

Mennam Tayé:lo Taunamkídíng

(Moti 9.14-17; Luk 5.33-39)

¹⁸ Jonkolo luyírsunékídí:dé:la Parosikídí:dé menna du:dom, longékoném tani:ékké gíla Jisumé tauto, "Kapila Jonkéla:

^e2.14 Motimé Lebiésin émdag

^f2.15 Luro luyírnékídí:dé murkong urném imurné émna sabdagai

2.12 Mt 9.33 2.16 Ager 23.9

Parosikídí:dokkol luyírsunékídí:dé mendang, odokké nokkol luyírsunékídí:dé menman?"

¹⁹ Jisubí bulum lulatsuto, "Mida:dokapé gíné mibokídí:dok lédílo mida:magbodé du:dodo bulu menna du:donei? Édílo:pé mida:mon magbodé buluk lédílo du:mínyéji odolo:pé bulu mennamang.

²⁰ Émpige:la longédé a:yé édílo magbodém bulukkolokkém gípagboyékuji, odokké odo longédo bulu menyé.

²¹ Sé:kosin anu gayinki akun gayiném tapoli potagnamang. Sé:kai potagnamílo, anudé busumsula akudém buyago:ya:yé, odokké bedyakkodém bedyago:moya:yé. ²² Odokké sé:kosin anu apongém aku suktam-pígéngkolo píla lé:mang. Bí lé:mílo, anu apo:dé suktamdém bugyagmoyé, odokké apongkídí:dé bitpagamyé, édémí:pé suktamdé:sin agerro angkuma:ye; édémpila anu apongém anu suktamno píla lé:pénammé."⁹

Yoddo Longédok Tayé:lo Taunam

(Moti 12.1-8; Luk 6.1-5)

²³ Yoddo longékolo Jisubí geu-aríkkolok gípatto. Bíkkol luyírsunékídí:dé bík lédíl gímíndododém, bulu geu tu:yíngém pírrpto. ²⁴ Parosikídí:dé bím luto, "Kangkítok, Yoddo longélo okkom ipama:ji^h édém kapila bulu idun?"

²⁵ Bí bulum lulatsuto, "Okkom Debidbí ika:ji édém nolu édílo:sinei pobeksukíman, édílo bí:la bík gíjonkídí:dé kéno:la donamko lagikan? ²⁶ Abiatarbí abíngaryan mirípe iladu:dodo, kapé bí Ru:nék okum ara:do:pé gía:la tosagla lé:nam pitangém doto, okodém donamdém domurdagan, kapila:né édém mirío:ngé dopadaggai. Odokké bí bík gíjonkídí:démsin akkem bisuto."

²⁷ Odokké bí bulum luto, "Yoddí longédém tani:léga:pé ru:tag,ⁱ taniyém Yoddo longédok léga:pé ru:mang. ²⁸ Édémpila Tani:ké Ao:bí Yoddo longédok tayé:lo:sin Ru:tumé."

⁹**2.22** Aku luyírémna anu luyírém molusulamang

^h**2.24** Geu tu:yíng pírnamdém bulu ager gerdung émna mé:dagai

ⁱ**2.27** Yoddo longédém tani:lok ainam léga:pé ru:tag, taniyé odok laginamkídí:dém ileddopé ru:mang

2.23 Atten 23.25 **2.26** 1 Sam 21.1-6; 2 Sam 8.17

2.27 Gílen 23.13; Atten 5.14

Jisubí Yoddo Longélo Ésa: motoku

(Moti 12.9-14; Luk 6.6-11)

3¹ Odok lédupé Jisubí lékoda murong-okumdo gía:to, odokké odo alag asongko sanpiné tani:ko dungngai. ² Bulukkolok akke bím lugéla:namko magola dungngai, édémpila bí Yoddo longélo bím aimoyékunei émna bulu bím kéra:pé kanggobomna du:to. ³ Jisubí édé alag sanpiné tani:dém luto, "Appíngké kangkolo dagropto." ⁴ Odokké Jisubí bulum tauto, "Yoddo longélo okkom gerpénammén ainé agerémyé aiman agerém, turmokunamémyé mokenammém?" Émpige:la bulu aso:pé dungapakang. ⁵ Bí bulum kangírira ka:to, odokké buluk torné asinkídí:dém ka:la bí sagígíla tani:dém luto, "Nok alagdém lagjuntó." Bí lagjunammé, bík alagdé aikangku. ⁶ Odo Parosikídí:dé gílenkangku odokké lomdanna Erodia tani:kídí:dok lédílo kapé bím mokela:yan émna bík kekonpé ru:bosuto.

Jisukol Gímínné Tani:kéréngko

⁷ Jisubí:la bíkkol luyírsunékídí:dé Galili pa:ta:do:pé gílenkang, odo bottén kéréngko:pé taniyé bík lédulo gímíndo. Bulu Galilidokké, Judiadokké, ⁸ Jerusalemdokké, Idumia mo:tagdokké, Jordandok sanggaké mo:tagdokké, odokké Tayardokkéla Sidondok kérang-kétaglokké. Sé: tani:appí:sé Jisukodo:pé gído kapila:né bík inamkídí:dém bulu tattak. ⁹ Taniyé bojébatsumammé, bím níduub-níyuppéké émna bí bíkkol luyírsunékídí:dém ollungko moninsula lé:dopé lulíkto. ¹⁰ Kapéné bí bojéru:ngkoném aimotoku, édémpila kinamkané appí:dé bím gakkípé émna bíkkodop nérrabomdo. ¹¹ Odokké édíloi naréman yalokídí:dé bím ka:begdogji, bulu bík kangga:do oa:la kabla ludag, "No Ru:néké Ao:dé."

¹² Émpige:la bí sé:kon édém lubimadopé bí bulum morídla lutumdag.

Jisubí Yí:la:nyí Mélíngnamkídí:dém Balennam

(Moti 10.1-4; Luk 6.12-16)

¹³ Odok lédupé Jisubí adi:kolo:pé gísangkang odokké sé:kobulum bí mé:líksudagaji bulum gokto, odokké bulu bíkkodo:pé gído. ¹⁴ Bí yí:la:nyíko balento sé:kobulum mélíngnam émna bí minníkto, bulu bík lédílo du:míndopéla: lugo:bidopé tolíkto. ¹⁵ Odokké buttom ménnenna:dopé ilang-gílangém bito.

3.2 Lk 11.54 3.7 Mt 4.24-25; Lk 6.17-19 3.10 Mk 5.29

3.13 Mt 5.1; Lk 6.12

¹⁶ Bík tolígnam yí:la:nyídé sé:bulu: Simon (sé:komé bí Pitor émna minníkton); ¹⁷ Jebedi:ké ao Jems odokké bík bíro Jon (bulum bí Boanerges émna minníkto, odok légi:dé Do:mír ao:kídíng); ¹⁸ Andriu, Pilip, Bartolumiu, Moti, Tomas, Alpauské ao Jems, Taddius, Jilotí émnam Simon ¹⁹ odokké Juda Iskortia, sé:kobí bím yadla-kopaktoji.

Jisubí:la Beljebubbí

(Moti 12.22-32; Luk 11.14-23; 12.10)

²⁰ Odo Jisubí Kaparnaumdo okumkolo:pé gígangku, odokké lékoda kéréngkop taniyé gíkumsukang, édémpila bí:lang bíkkol luyírsunékídí:dé donan ayírém panggétomang. ²¹ Édílo bík éra:taniyé édém tatpa:suton, bulu bím sogabbomkupé gído, kapéné taniyé ludagai, "Bí simatkang."

²² Odokké Jerusalemdokké gítogné luro luyírnékídí:dé luto, "Bím Beljebubbí, butukídí:dok migomdé pa:la lé:tag! odokké bíkkoki bí buttom ménnendung."

²³ Édémpila Jisubí bulum gogge:la luyisunamki lubito: "Kapé Ui:bí Ui:mé ménnenna:yén? ²⁴ Migomdoko a:ko aíké ara:do aíké kekonpé angusumílo, édé migomdokodé du:yarma:yé. ²⁵ Okum-érangkoné aíké ara:do aíké kekonpé angusumílo, édé okumdé du:yarma:yé. ²⁶ Édémpila Ui:bí aíé aíké kekonpé dagrobla angusumílo, bí du:yarma:yé; bík yognan ayírdé píngangka:bo.

²⁷ Arro, kínggín tani:kolok okumkodo:pé sé:kosin gía:la bík attarém po:bomnangkumang édílo:pé bím rínggappo:la lé:poma:yéji. Rínggabmílo bík okumdok attarém bomnayéku.

²⁸ Ngo nolum arodém lubidung, tani:lok appíng imurémna: buluk Ru:némé luka:namdém mé:yinsubiyé. ²⁹ Émpige:la sé:kobíi Angunné Yalomé luka:yéji bím édílo:sin mé:yinsubima:yé; bík pa:bdé du:yaryé. ³⁰ "Bíkkolo aiman yaloko dung," émna bulu lula:yém bí édémpé bulum luton.

Jisuké Anédéla: Bírrangkídíng

(Moti 12.46-50; Luk 8.19-21)

³¹ Odo Jisuké anédé:la bírrangkídí:dé gípí:do. Bulu ru:yido dagla dungge:la bím gogdopé akoném mélíkto. ³² Tani kéréngko

3.18 Jilotkídí:dé Jiudikídí:dém Ruman migomlok kéiglo du:mapé aísuampé aíké migomdokolo du:dopé opekai

3.21 Mk 3.31-35

Jisum tedyedla dungngai, odokké bulu bím luto, "Nok o:bí:la nok bírrangkídí:dé^k ru:yélé nom magoldung."

³³ Bí tauto, "Sé:kobulun ngok o:bí:la ngok bírrangkídí:dé?" ³⁴ Odo bí bím tedyela du:né tani:kídí:dém ngenggola ka:to, odokké bí luto, "Ngok o:bí:la ngok bírrangkídí:dé bulu! ³⁵ Sé:kobíi Ru:néké méngkamdempé idagji bí ngok bírró, bírmé odokké anné."

Amni Pidnédém Luyisula Lubinam

(Moti 13.1-9; Luk 8.4-8)

4¹ Jisubí lékoda siyeng ragodo luyírbito. Bottén kéréngkopé taniyé bík kéra:do gíkumsunamé, bí ollungkolo sa:la odok tayé:do tetkang odokké tani: appí:dé ragodo dakkang. ² Bí bulum bojéko do:yíngém luyisunamki luyírbito, odokké bík luyírdo bí luto: ³ "Tatpong! Aríg-inékoné bík amniém pitkapé gílenkang. ⁴ Bík pidla du:dodo, akke gubati ru:yido oletkang, odokké péttangé dénga:la édémbulu paladongapto. ⁵ Akedé torné-íling kakolo oletkang, okolo de:tak-amongé kasodaggan. Amo:dé bosornammé amnidé lomdanna sa:lenkang. ⁶ Émpige:la do:nyidé ka:lenammé, bulum ka:santo, kapéné léppírdé perbudma:nammé bulu sanapkang. ⁷ Ake amniyé tang ara:lo okepkang, tangkídí:dé buluk lédílo sa:jonsuto odokké bulum partidamtoku. Édémpila bulu badlenna:tomang. ⁸ Émgom amni ékké ainé amo:lo oletkang. Odokké édébulu sa:lenna mí:ta:la parbomna a:yém yí:um, yíngkém, odokké língkokopé badbadla batto."

⁹ Odo Jisubí luto, "Sé:kké yerungé du:ji, bím tadmotoka."

Luyisubinamdok Légí:dé

(Moti 13.10-17; Luk 8.9,10)

¹⁰ Édílo bí atéro:dé dungngan, Yí:la:nyidé:la bík kéra:dok du:nékídí:dé luyisunamdok légí:dém bím tauto. ¹¹ Odo bí bulum lubito, "Ru:néké migomdokodok roisodém nolum kinmotung. Émpige:la sé:kobulu ru:yé:lé du:ji bulum appíngém luyisunampé lubido. ¹² Édémpimílo,
"Bulu ka:dom ka:begyépé émpige:la
édílo:sin kangkinma:yé,
odokké tadbegyépé émpige:la
édílo:sin tatkinma:yé;
émamílo bulu gíladya:kupé odokké
bulum mé:yinsinsubiyai!"

Jisubí Amni Pidnédok Luyisunamdém Lusarbinam

(Moti 13.18-23; Luk 8.11-15)

¹³ Odo Jisubí bulum luto, "Nolu sé: luyisunamsém tatkontoma:nei? Émpémílo nolu kapé luyisubinam appí:dém tatkinyé? ¹⁴ Amni pidnéde Ru:nék gomugém pidlíkto. ¹⁵ Tani akke gubati ru:yidok

4.1 Mt 13.1-9 4.11 1 Kor 5.12-13; Kol 4.5; 1 Tis 4.12; 1 Tim 3.7

4.12 Jis 6.9-10

oledné amniémpé idag, okolo gomugdém pidlíktoji. Édílo bulu édém tatton, Ui:bí oddar gíla pidlígnam gomugdém bulukkolokkém la:pakto. ¹⁶ Akekídí:dé, torné-íling dungkolo pidlígnamdémpé idag, gomugdém tadge:la oddar mé:podanna édém toríksudag. ¹⁷ Émpige:la bulukké léppíré kama:nammé, bulu bojéko du:yarmang. Édílo agomdok légangé ngasodéla: ipusireyé a:dang, bulu lomdanna mépagdag. ¹⁸ Akkedé tang ara:lok pidlígnam amniémpé idag, gomugdém taddag; ¹⁹ émpige:la sé: turnamsok légangé mé:namdé, mirémlí:namdéla: bangkí bangkí attarém asin-mé:bonammé a:la gomugdém partidbomdag, odo édé badlenmang. ²⁰ Akedé, ainé amo:lo pidlígnam amniémpé idag, bulu gomugdém taddag, édém toríksudag, odokké yíngum, yíngkeng, língkokopé pidnamdémyang a:yém e:badla:e:dag.

Tígéng Tayé:do Serakidé

(Luk 8.16-18)

²¹ Odokké bí bulum luto, "Nolu Seraki:ko ba:nodge:la édém tígéngkolo tíma:pé bati manggom asub kéíkkolo lé:pé émna boma:donei? ²² Kapéné lé:sila:nam okkosin kamang okodém léngkankuma:yéji, odokké kinpíma:nam okkosin kamang okodém píalo kinkuma:yéji. ²³ Sé:kké tadhan yerungé du:ji, bím tadmotok."

²⁴ Odokké bí bulum luto, "Nolu okkom tadduji édém tadmi:la tadang. Oko kína:nékokki nolu kíla bidoji, édé kínnínodokki nolumsin kína:la biyéku; odokké édémya:sin dérko:ya:pé.¹ ²⁵ Sé:kké du:ji bím bojéyangko bisedyé, sé:kké kama:ji, bíkké okko du:ji édémsin bíkkolokkém la:pagbiyé."

Mí:ta:bomné Amni:dém Luyisubinam

²⁶ Odokké bí luto, "Ru:nék migomdokodé sémpé idag. Tani:koné aríkkolo amniém pídlíkto. ²⁷ Yummém longngém, bí yubgom kinsul dunggom, amnidé sa:lenna mí:ta:bomdag. Émpige:la édé kapé mí:ta:du:ji édém bí kinmang. ²⁸ Amo:dé aíé a:yém e:modag, anné bornyíko nginnepo:modag, odokké atkodém, odok lédupé atkodo a:yém bi:dopé e:modag. ²⁹ Odokké édílo a:yédé mindoji, bí kasiki gadbomdag, kapila:né édém gatkunan ayíré a:ngka:bo."

¹4.24 Éddíkkó Ru:nék gomugdém tadmíla tadyéji odokkíddíngko tatkinyé

4.24 Mt 7.2; Lk 6.38

Pétu Ammodém Luyisubinam

(Moti 13.31,32,34; Luk 13.18,19)

³⁰ Bí lékoda luto, "Ru:nék migomdokodé okkom gésudang odokké kapin luyisubinamki ngolu édém lusarbiyyan?" ³¹ Édé pétu ammokonémpé idag, amo:do pídlígdodo mo:písok pirmeya:né ammoko. ³² Émpige:la édílo pídlígdóji, édé mí:ta:la bari oying ara:lok mí:tapagya:dag, botté-botténé réngkéné padlenammé do:mírtok péttangé odok ugyumdo asubém gi:la:dag.

³³ Bulu éddíko tatkin-la:ton, édémpin bojéru:ngko luyisubinamki Jisubí bulum agomdém lubito. ³⁴ Bí luyisubinamém luma:pé bulum okkomsin lubitomang. Émpige:la édílo bík aíké luyírsunékídí:dé bík lédílo atéro:pé du:míndon, odo bí appí:dém lusarbidag.

Jisubí Dumuangko Sarngasumoto

(Moti 8.23-27; Luk 8.22-25)

³⁵ Édé yummayírí:do, bí bíkkol luyírsunékídí:dém luto, "Kajé ngolu pa:tasok kekonolo:pé gíkajé." ³⁶ Odo luyírsunékídí:dé tani:kéré:dém mépakto odokké oko ollu:do Jisubí tedno:la dungngan odo:pé sangala bulu bím gíbokang. Odokké odo ollung ékkésin dungngai.

³⁷ Odo bottérun dumuangko sarsangkang, odokké siyaddé kaksala ollu:do assém kagbitó, édémpila ollu:dé jíngadagaboi.

³⁸ Jisubí ollu:dok ku:dumdo dumpa pudanna yubla dungngai. Odo luyírsunékídí:dé bím urrobge:la luto, "Luyír-abu, no ngoluk léga:pé ajjikosinéi mé:biman, kangkító, ngolu siyéboma:lang?"

³⁹ Bí dagrobge:la dumua:dém morítto odokké siye:dém luto, "Ansíngo:pé aso:pé du:tok!" Odo dumua:dé sarngasukang odokké siyaddé asopé dungkang. ⁴⁰ Bí bulum luto, "Kapila nolu pésodun? Nolukké su:pésin mé:jíksunamé kamadanei?"

⁴¹ Odo bulu aigampé pésola akoné akoném tauka:mínsuto, "Sé:kon bí? Ésaréla: siyaddé:sin bík agomém-tattémíndag!"

Aiman-ui:pa:nam Tani:koném Jisubí Ésa:motoku

(Moti 8.28-34; Luk 8.26-39)

5 ¹ Odok lédupé bulu pa:ta:dok kekonké mo:tak, Gerasenipé^m gípíto. ² Édílo Jisubí ollu:dokké gítoji, aiman yalo pa:nam tani:ko bím ríksukolo agodokké gíleno. ³ Édé tani:dé ago-golu:lo du:dagai, odokké sé:kosin bím ikoliki ríntumna lé:lamangngaboi. ⁴ Bím alé alagdok rínggabla léngkedungngai, émpige:la bí ikoli:dém busotsudagai odokké bím alédok koggabla lé:nam yogírkídí:démsin bukínsudagai. Bím morala lé:nané tornamé sé:kkésin kamangai. ⁵ Longgém-yummém bí ago-golungkídí:do:la adikídí:do gígola kabdungai odokké ílíngki bí aíém gajjoksudagai. ⁶ Édílo bí Jisumé mo:té:pé ka:ton, bí dugla gíla bím kangga:do lébí:tumkang. ⁷ Odokké bí bottépé jé:la luto, "Jisu, Kínggí:tariné Ru:néké Ao, ngokkolok nom okkom lagidang? Ru:néké aminno kumdung no ngom mokemoramyo!" ⁸ Kapéné Jisubí bím luto, "No aiman yalono, sé: tani:sokké gílentoku!" ⁹ Odo Jisubí bím tauto, "Nok aminém okko émtang?" Bí lulatsutoku, "Ngok aminé Li:jionⁿ, kapila:né ngolu bojéko dung." ¹⁰ Odokké bí Jisumé bulum édé mongkédokké mélénnígma:dop kumdanna luto. ¹¹ Odo bojén kéréngkopé e:gém kéréngké adi:do dogomol lé:tagai. ¹² Butukídí:dé Jisumé kumdanna luto, "Ngolum e:gkídí:do:pé mélíktei; ngolum buluk ara:do:pé gía:motei." ¹³ Bí bulum gía:dopé tolíkto, odokké aiman yalokídí:dé gílenna e:gkídí:do gíanggang. E:g kéré:dé, lí:yíng anyi:kíramkopé idagai, pa:ta:dok oudné ragodokké asibo sumyila singapgang. ¹⁴ E:g ka:sí:nékídí:dé duglangkula édé do:yi:dém taondo:la do:lu:do lubitoku; odokké okko kapika:ji édém kangkolo tani:kídí:dé gíleno. ¹⁵ Édílo bulu Jisukodo:pé gípítoji, bulu lijion butukídí:dok pa:nam tani:dém Jisuké kéra:do aikangkano:pé galuk géla, ansíngo:pé tedla du:dopé ka:la bulu appíngé péssamkang. ¹⁶ Sé:kobulu édém ka:toji bulu tani:kídí:dém édé butu pa:nam tani:dé kapé aikanguji odokké e:gkídí:dok do:yi:démsin lubito. ¹⁷ Odo tani:kídí:dé Jisumé buluk mo:tagdokké gípagdokupé kumna luropgang.

^m5.1 Ake akelo Gergesenis, odokké Gadarenis émnasin attung

ⁿ5.9 Maglíng bojéko

5.7 Ager 16.17; Ibiri 7.1

¹⁸ Jisubí ollu:do sanga:dokudodo, butu pa:nam tani:dé kumna luto bí bík lédílo gímínpé émna.

¹⁹ Jisubí bím gíbotomang, émpige:la luto, "Nok aíké okumpé gíkangku odokké Ru:tumbí nok légangé oko okkom ibitoji odokké éddíko bí nom aya:toji édém lubitaku."

²⁰ Édémpila édé tani:dé gílangkula Jisubí bík légangé oko okkom ibitoji édé appí:dém Dekapolisdo^o lubitoku. Odo tani: appí:dé méngksukang.

Jairaské Omédé:la Mola:man Mimé:dé

(Moti 9.18-26; Luk 8.40-56)

²¹ Édílo Jisubí lékoda ollungki pa:ta:dok kekonpé kongko:tokuji. Odo pa:ta ragodo bojéru:ngkopé taniyé bík kéra:do gíkumsukang.

²² Odo Jairas émnam, murong-okum migomko odo:pé gído, Jisumé kangge:la bí bík alédo tunga:la, ²³ bím kumdanna luto, "Ngok ommou:bí simo:simala dung. Aya:pé-mé:la gíla nok alakki bím ri:yidbitei oddoi bí ailangkula turyeku."

²⁴ Édémpila Jisubí bík lédílo gímíntoku. Bottén kéréngkop taniyé bík lédílo gímínna bím appí:lokké ní:rumbomkang.

²⁵ Odokké odo dítak yí:la:nyíko i:yé bidla kínggíp kiladuné miméko dungngai. ²⁶ Kinamka:nékídí:dok bím kabinamkídí:dé bíkképé airu:pé kidagai, odokké bí bík kanam appíngém pidamto, émgom aitayingém aiyango:map ikang. ²⁷ Édílo bí Jisumé tatpa:sutoji, bí tani:kérédokké bík lamkudop gísa:la bík gétémnam-galugdok gakkíto, ²⁸ kapila:né bí mé:to, "Ngo bík génamdém gakkímíloi, ngo ésa:yéku."

²⁹ Oddar bík í:dé bidngasukang odokké bí bík kinamdokké aikangku émna bík amírdo anpa:suto. ³⁰ Odokké oddar Jisubí bíkkolokké tornamé gílenkang émna anpa:la bí kéré:dok ara:do ngengge:la tauto, "Sé:ko ngok galuksok gakkíton?"

³¹ Bíkkol luyírsunékídí:dé lulatsutoku, "No kangkítok tani:kídí:sé nom ní:rumnadung, émpige:la no kapé taulangkan, 'Sé:ko ngom gakkíton émna?' "

³² Émpige:la Jisubí sé:ko bím gakkíton édém ka:pé émna ngenggotíto. ³³ Odo édé né:dé, okko bíkkolo kapika:ji édém kin-ge:la, bí gía:la bík alédok tungato odokké pésola jinna, bím aro appí:dém lubisuto. ³⁴ Jisubí bím luto, "Omma, nok mé:jíksunamdé nom ésa:motakku. Ansíngopé gíkangku odokké nok kikínkimíndokké ésangkangkulangka."

³⁵ Édílo Jisubí agom lulangí dungngan, murong-okum migom Jairaské okumdokké tani:ékké gído. Odokké bulu luto, "Nok omédé sikang, édémpila kapila luyírnémé gídír-gíso:moyébon?"

³⁶ Bulu okkom lutoji édém tadmá:némpé ige:la, Jisubí murong-okum migomdém luto, "Pésoyok; méngko:sutok." ³⁷ Bí sé:komsin bík lédílo gímínmotoma, émpige:la Pitormé, Jemsmé odokké bík bíro Jonmé gíjonsuto. ³⁸ Édílo bulu Jairaské okumpé gípíton, Jisubí tani:kídí:dé denggela sagígíla bottépé kabla du:dopé ka:to. ³⁹ Bí gíangge:la bulum luto, "Kapila siddík dengge:la kabládun? Ko:né:sé sima:umpé yubla:míndun."

⁴⁰ Émpige:la bulu bím yírka:to. Bí bulum appíngém urrennígnam lédupé, bí ko:né:dok ané-abudémna: bíkkol du:né luyírsunékídí:dém gíbola, okolo ko:né:dé dun odo:pé gíkang. ⁴¹ Bí ko:né:dok alagdok sogabge:la bím luto, "Talita koum!" (okodok légí:dé "Ko:néngoua, ngo nom ludung, daropto!").

⁴² Ko:né:dé oddar darobla lambégíkang (bí dítak yí:la:nyíko idagaboi). Édém ka:la bulu kínggípé méngaksukang. ⁴³ Émpige:la sé:komsin édém kinmoma:dopé Jisubí torgampé lulíkto, odokké bím o:kai donamko bidopé bulum luto.

Jisumé Oko Taon Najareddo Bím Lupagnam

(Moti 13.53-58; Luk 4.16-30)

6¹ Jisubí odokké gípagla bíkkol luyírsunékídí:dém gíjonsula bík aíké taonpé gítoku. ² Odokké Yoddo longédo bí murong-okumdo luyírbito, bík luyírnamdém bulu tadla tadngaksukang. Odokké bulu luto, "Bí okolok sémbulum pa:ton? Kapin mé:jo:nammém bím bitang? Bík alakki kapin mé:píla:ma:nam agerém gerdun! ³ Bí ísí:mistiridéma:nei? Meri:ké ao odokké Jems, Jusep, Juda:kéla: Simonké bírodé:ma:nei? Bík bírmékídí:dé ngoluk lédílo sido du:mínma:nei?" Odok lédupé bulu bím lupakto.

⁴ Jisubí bulum luto, "Lungor-lunékoném appíloi ménggésudag, émpige:la bík aíké taondo ménggésúma, bík aí:tani:kídí:do:la bík aíké okumdo ménggésunamém pa:mang."

⁵ Kiné tani:ékkém bík alakki ri:yídbige:la bulum aimokunamdok ru:yipé, bí odo mé:píla:ma:nam agerém a:kosin ila:tomang. ⁶ Bí tani:kídí:dok mé:jíksunam kamanamdém ka:la méngaksukang.

Jisubí Yí:la:nyídém Mélennígnam

(Moti 10.5-15; Luk 9.1-6)

Odokké Jisubí do:lu do:lu:lop gíla taniyém luyírbito. ⁷ Yí:la:nyídém bíkkodo:pé gogge:la, bí bulum anyi anyipé mélenníкто odokké bulum aiman yalokídí:dém ménennadopé ilang-gílangém bito. ⁸ Bík luyírnámkídí:dé sé:buluai: "Noluk gídodo tukuno:ngko bomnang odok ru:yi:pé okkomsin bomyok-pitangém, sogéném, odokké noluk ígíng jinrégdo murkongém bomyok. ⁹ Létagém gélang émpige:la galugém bomsedyok. ¹⁰ Édílo nolu okumkolo gírasudo:ji, édé taondém mépagla gíkumadodo:pé oddung du:lang. ¹¹ Nolum okolai boríksuma:mílo odokké noluk agomém tadmamílo, édílo nolu odokké gílendokuji odo noluk alédok bagabné duli:émsin buluk kekonpé lukanbikunam kísapé lépaksulang."

¹² Bulu gílenna taniyé méngkutsudokupé lugo:bito. ¹³ Bulu bojéko buttom ménnento odokké bojéru:ngko kila du:né taniyém tulangém yonbila bulum ésa:motoku.

Jon Baptismé Mokenam

(Moti 14.1-12; Luk 9.7-9)

¹⁴ Jisubí appí:loi amin-gígénammé, migom Erodbí édém tadbeksuto. Kapéné akke ludagai, "Jon Baptisbí sikolokké

turkangku, édémpila mé:píla:ma:nam ager-gernan tornamé bíkkol dung."

¹⁵ Akedé ludag, "Bí Elija:bí."

Sé:kai sé:kai ludag, "Lekeké lungor-lunékídí:dok ara:dok bí lungor-lunéko."

¹⁶ Émpige:la édílo Erodbí édém tattoji, bí luto, "Jonbí, sikolokké turdungkué, bík tukkom ngo papírmoka!" ¹⁷ Kapéné Erodbí aíé Jonmé sogabdopé lulíkka, odokké bí bím yénggabge:la makana:lo tumka. Bí bík bíro Pilipké yamné Erodiaské légangé édémpé ito, sé:kom bí mida:motuji. ¹⁸ Kapila:né Jonbí Erodmé lutídagai, "Nok yignédem yamnépé la:namdé la:murdag."

¹⁹ Édémpila Erodiabí Jonké tayé:lo kínggípe aglíngé sa:la bím mokepé mé:to. Éngom bí paktomang, ²⁰ kapila:né Erodbí Jonmé pésodaggai odokké Jonbí arolok-du:nékola: angunné tani:ko émna kinna bím dagribomdungai. Édílo Erodbí Jonké luyírnammém taddungan, odo bí murdagai; éngom bí bík agomém mé:pola taddungngai.

²¹ Émpige:la ainé longéko a:ngkang, édílo Erodké onam longédé a:la bí bík migom-agergernékídí:dém, opisarkídí:dém odokké Galili:dok midumkídí:dém apin dojonsupé gokto. ²² Édílo Erodiaské omédé gíala so:biton, bí Erodméla: bík mibokídí:dém mé:yumsumoto. Migomdé ko:né:dém luto, "No okkoméi lagidagji ngokkolok kotok, ngo nom édéméi bipé." ²³ Odokké bí bím pesubito, "No okkoméi ngokkolok koyéji, ngo nom bipé, ngok migomdokosok orpongkogomsin bipé."

²⁴ Ko:nédé gílenna bík anédém tauto, "Ngo okkom koyen?"

Bí lulatsutoku, "Jon Baptiské tukkudém kotok."

²⁵ Odokké ko:né:dé oddar migomdo:pé duganggekula luto, "Ngok luginamdé, su:pagar no ngom Jon Baptiské tukkudém arémkolo bi."

²⁶ Migomdé airu:pé mé:dírkang, éngom bí pesubinam léga:péla: mibokídí:dok légangé, bí bím lupaksulí:tomang. ²⁷ Édémpila migomdé lomdanna kanggabra du:né maglíngkoném Jonké tukkudém bomadokupé lulígla mélíkto. Bí gíla makana:do bík tukkudém papírto, ²⁸ odokké bík tukkudém arémkolo bomdoku, odokké édém ko:né:dém bito, ko:né:dé édém bík anédém bitoku. ²⁹ Édílo Jonkkol luyírsunékídí:dé édém tadbeksuton, bulu gíla bík sima:dém la:toku, odokké édém agokolo yusí:to.

Lí:yíng anngoko Tani:yém Domonam

(Moti 14.13-21; Luk 9.10-17; Jon 6.1-14)

³⁰ Mélígnamkídí:dé Jisukodo:pé gíladgekula bulu okkom ikaji odokké luyírbikaji édé appí:dém lubitoku. ³¹ Odo bí bulum luto, "Nolu aíé ngok lédílo rongngamnékolo:pé gímíntok odokké ajjiko du:rasupolai." Kapila:né bojéko taniyé gípadla du:nammé bulu donan ayírkosin pa:mangai. ³² Édémpila bulu aíé ollungko ko:bomna rongngamnékolo:pé ko:lagíkang.

³³ Émpige:la bulum gípagdopé ka:né bojéko taniyé bulum kangkinto, édémpila taon appí:dokké bulu aléki dugla gíla bulumyang odo:pé pí:poya:to. ³⁴ Édílo Jisubí gípí:la botténé kéréngkopé taniyé ka:bektoji, bí bulum ayap-mé:to, kapila:né bulu ka:síné kaman merémpé iladung. Édémpila bí bulum bojéru:ngkopé luyírem luyírbito. ³⁵ Yummyayíré a:nammé bíkkol luyírsunékídí:dé bíkkodo:pé gíge:la luto, "Ngoluk dungkosé airu:pé ara:dag odokké yummayírsindu:bo; ³⁶ édémpila tani:kídí:sém mélíktokubo, odo bulu kérang-kétakké aríg ikolo:la do:loungkídí:do:pé gíla buluk léga:pé donamém rəsula:yépé."

³⁷ Émpige:la bí lulatsutoku, "Nolu bulum o:kaiko dodopé bitopén." Bulu bím luto, "Émpém ngolu língko annyí dinari^p arék donamém rége:la bulum dobopé?"

³⁸ Bí bulum tauto, "Nolukké éddíko pitangé dun, gíge:la ka:ta?" Odokké édílo bulu pa:toji, bulu luto, "Pitang borngokola: ongo pirnyiko."

³⁹ Odo Jisubí bulum appíngém gípum-gípumsula géjigné nésin tayé:do teddopé lulíkto. ⁴⁰ Édémpila bulu língko-língkokopéla: yíngo yíngokopé tetpumsuto. ⁴¹ Odo Jisubí pita: borngodémna: ongo pirnyidém langge:la tayé:to:pé ngesa:to, aipai bige:la pitangkídí:dém pennírto. Odokké tani:kídí:dém orbidopé bí édémbulu luyírsunékídí:dém bito. Bí ongo pirnyidémsin buluk appíngké ara:do orpansubito. ⁴² Bulu appíngé dola dotísukang. ⁴³ Odokké bulu yí:la:nyí gempakopé dongadnam pitangémna: onngom tíkumsutoku. ⁴⁴ Odok dobonam milbong tani:kídí:dé lí:yíng anngokai.

^p6.37 Dinari akodé longélok ager gerra pa:nam ajiradé

Jisuké Asi Taye:dok Lambégínam

(Moti 14.22-33; Jon 6.15-21)

⁴⁵ Édílo Jisubí tani:kídí:dém urríktokun bí bíkkol luyírsunékídí:dém lomdanna ollu:do sa:la bímyang kongko:poya:la Betsaidapé gínomoto. ⁴⁶ Bí bulum méligamkunam lédupé, adi: tayé:pé kumkolo gísangkang. ⁴⁷ Édílo yumédaggabon ollu:dé pa:tadok pongkodo dungngai, odokké Jisubí atéro:dé témpído du:tétkang. ⁴⁸ Luyírsunékídí:dém airu:pé ngalatsula ollu:dém ko:la gídopé bí ka:to, kapila:né ésardé bulum sarradbomdagakui. Porokkodí ayírdo bí asi tayé:dok lambégíla bulukkodo:pé gído. Bí bulum gíbaddungaboi. ⁴⁹ Émpige:la édílo bulu bím asi tayé:do lambégído pé ka:toji, bulu ui:yé émna mé:la jé:sangkang. ⁵⁰ Kapila:né bulu appíngé bím ka:la yallo gíla pésokang.

Émpige:la oddar bí bulum lubisula luto, "Asiné kínggítok, sidé ngo:míné; pésoyok." ⁵¹ Odo bí buluk lédílo ollu:do:pé re:sa:to, odokké ésardé sarngasukang. Bulu appí:dé kínggí pé méngaksukang, ⁵² kapéné bulu lí:yíng angngo taniyém pita:do bonamdok do:yi:dém kintomang; buluk asinkídí:dé tordaggai.

Jisubí Genesareddo Mola:ma:ném Ésa:motoku

(Moti 14.34-36)

⁵³ Édílo bulu kongkotoji, bulu Gennesaratdo kongage:la odo ollu:dém rínggápto. ⁵⁴ Odokké bulu ollu:dokké gídannaméi, tani:kídí:dé Jisumé kangkinto. ⁵⁵ Bulu dugla gíla édé mo:tag appí:dok kiné-ramném asuptétépé jo:bomdo okoloi bí dung émna bulu tattoji. ⁵⁶ Odokké do:lungkídí:do, taonkídí:domanggom aríkkídí:do okolopéi bí gítoji, bulu kinném réko-kokokídí:do du:moto, bulu bík galug tu:yidéméi bulum gakkímodopé bulu kumdanna luto; odokké bím gakkín appí:déi ésangamkanku.

Ta:tobuluk Ilodgíloodém Mopidnam

(Moti 15.1-9)

7¹ Odok lédupé Jerusalemdokké gíné Parosikídí:déla: luro luyírné ékké Jisuké kéra:do gíkumsuto. ² Odokké bulu bíkkol luyírsuné ékké lasuksumapé do:abomnamém ka:to okodé naréman agerén.

³ Kapéné Parosiéla: appíng Jiudi taniyé buluk ta:tobuluk luyírbnamém ibomdag: édílo:pé bulu buluk alagém ibom-gíbonnam kísapé supusumaji odolo:pé bulu domang. ⁴ Édíloi bulu réko-kokolokké gía:dokuji odokké édílo:pé írsukuma:ji odolo:pé bulu doma-tí:mang. Odok-tayé:pé bulukké bangkí-bangkíné ilodgíloodé dung, bati bé:punam, tekeli notpunam, gonti bé:nam odokké tetkom kagarnam.

⁵ Édémpila Parosikídí:déla: luro luyírnékídí:dé Jisumé tauto, "Kapila nokkol luyírsunékídí:dé tato:yayobuluk ilodgílotkídí:dém ibomna du:man, bulu lasuksuma:pé dodun?"

⁶ Bí bulum lulatsuto, "Jisoyabí kabodop lugaptag noluk tayé:lo séumonékídínga; bí sémpé adla lé:tag:

" 'Édé tani:kídí:dé buluk nappangki ngom ménggésudag, émpige:la buluk asiné ngokkolokké bojéru:ngko mo:té:pé dung.

⁷ Buluk ngom kumnamdé agerkamang, kapila:né bulu tani:lok luyírem ngok luroé émna luyírdag.'

⁸ Nolu Ru:nék lulígnamkídí:dém mépagge:la tani:lok luyírem ibomdag."

⁹ Odokké bí bulum luto, "Noluk lekeké ilodgíloodkídí:dém iyardopéla: Ru:néké Lurodém lupaksunané nolukké ainé lambéko dung! ¹⁰ Kapéné Musi:bí lutag, 'Nolu noluk ané abbom ménggésulang,' odokké 'Sé:kobí bík ané abbom pelígyéji; bí sipéru:nammé.' ¹¹ Émpige:la nolu luyírdag sé:kai bík aíké ané-abbom sémpé lumílo, 'Ngo nolum oko okkom ka:dumsupénamman édémbulum korbantag⁹' (édé Ru:némé aman kísapé binamé), ¹² odo nolu bím bík ané-abudok léga:pé okkomsin imomabong. ¹³ Édémpé nolu noluk ilodgílotki Ru:néké agomdém arékamadop sappagdag. Odokké édémpin bojéru:ngko agerém nolu gerdag.

⁹7.11 Ru:nékolop tosagamníktag

7.4 Moti 23.25; Luk 11.39 7.5 Gal.1.14 7.6 Jis 29.13

7.10 Gílen 20.12; 21.17, Lebi 20.9

Okko Tani:koném Naré:map Imodang

(Moti 15.1-20)

¹⁴ Odo Jisubí tani: kéré:dém lékoda bík kéra:dop gogge:la luto, "Nolu appíngé, ngok lunamsém tadge:la sém tatkinang. ¹⁵ Ru:yí:lokké gía:né okkosin tani:koném naré:ma:nép imola:mang; édémpimap tani:lok ara:lokké oko okko gílenđoji, édébulupag tani:yém naré:ma:nép imodag." ¹⁶ rSé:kkaiké yerungé du:mílo bím tadmotok.

¹⁷ Odokké édílo bí tani:kídí:dém mépagla okumdo:pé gíaton, bíkkol luyírsunékídí:dé bím édé luyisunamdok légí:dém tauto. ¹⁸ Bí tauto, "Nolu airu:pei makkordang? Nolu kabegmanei ru:yidokké ara:pé gíané okkosin tani:koném naré:ma:pé imola:mang?"

¹⁹ Dolígnammé ara:pé gíadag, asindo:pémang, émpige:la akido:pé gíadag, odokké édém elennígdakku. Édémpé lubila Jisubí appíng donamé naré:dag émna lukanbito.

²⁰ Bí luyartíto, "Okko tani:kolokké gílenđoji édé tani:koném naré:ma:pé imodag. ²¹ Kapéné ara:bokké, tani:lok asin ara:bokké-aiman mé:loddé, la:nggonammé, dopsonammé, mokenammé, benggonammé ²² mé:bonammé, aima:ném mé:namé, yadgonam, la:pé ménggonam, dígnam, aimang émna lupagbinam, pugdapé-mé:sunam odokké makkorné. ²³ Sé: aiman appí:sé ara:bokké gílendag, odokké édébulu tani:koném naré:ma:pé imodag.

Mimékolok Mé:jíksunam

(Moti 15.21-28)

²⁴ Odo Jisubí édém mépagla Tayar^a mo:takpé gíkang. Bí okumkolo:pé gía:to odokké édém sé:komsin kinmolí:toma; émgom bík odok du:namdém amme kinapto. ²⁵ Mimékolok aji:oné omékoném aiman-yallo pa:la lé:tagai, édílo bí Jisum tatpa:suton lomdanna bíkkodo:pé gíla bík alédo oa:to. ²⁶ Édé mimédé Jiudiman opínkai, bí Siriadok Poinesia mo:tagdokkai. Bík omédok butudém ménnenbidokupé bí Jisumé kumdanna luto. ²⁷ Émpige:la Jisubí bím luto, "Ommangém^s dotísupomotok, odokké omma:lok donamém la:pagge:la ikiém érrígbínamdé kaboné agermang."

^r7.16 Lekeké ake aké potinno sé gomríksé kamang

^s7.27 Omma:dé Jiudi taniyém lutag

^a7.24 Ake akelo Tayaréla: Sidoné émna attag

7.17 Moti 15.15-20; Mk.4.10 7.18 1 Korin 10.25-27; Taitas 1.15; Ager 10.15

²⁸ Bí bím lulatsutoku, "Arro, Ru:tuma; émgom doko kéígdok du:né ikikídí:dé kokangkídí:dok dopidnam pimpirém dodag."

²⁹ Odo bí bím luto, "Sémpin lulatsukunam léga:pé, no gíla:dakkubo; butudé nok omédokké gílenkangkubo."

³⁰ Bí okumpé gílangkula omédém asubdo kédla du:dopé pa:to; odokké butudé gílenkangku.

Jisubí Ru:benéla: Gommanéko Ésa:motoku

³¹ Odo Jisubí Tayar kéra:dokké mépagla gíla, Sidondok gípadla Galili Ga:népé gítogla, Dikapolis mo:takpé gíto. ³² Odo tani ékké bíkkolo:pé ru:bené tani:koném sé:ko gommadagan bím gíbodo, odokké tani:dok tayé:do bí alag pigabbidopé tani:kídí:dé bím kumdanna luto. ³³ Jisubí bím tani:kídí:dokké gíyodboge:la, tani:dok yeru bornyi:do bí bík lagném nígalíkto. Odokké bí takírém sukkadge:la bík ayodém gakkíto. ³⁴ Odokké Jisubí tayé:to:pé ngesangge:la bottépé sagígíla bím luto, "Epapata!" (Okodok légí:dé, "Tadbeglubekka:langka).

³⁵ Oddar tani:dok yeru:dé tadbekgangku, bík ayodé rémakkangku, odokké bí tatpo:pé agomém lulanggangku. ³⁶ Jisubí bulum sé:komésin lubima:dopé lulíkto. Émpige:la bí éddíko lutumtoji, odogíngkíddí:ko bulu édém luyango:yato. ³⁷ Odokké tagné tani:appí:dé méngaksula luto, "Bí appí:dém aiyopé ito; bí ru:beném tadbegmotoku odokké goma:nédémsin agom lulamotoku."

Jisubí Lí:yíng Appiko Tani:yém Domonam

(Moti 15.32-39)

8 ¹ Odo longíngkídí:do lékoda édílo bojéru:ngkopé taniyé gíkumsutoji, bulukké dopénammé okkosin kamanammé, Jisubí bíkkol luyírsunékídí:dém bíkkodo:pé gogge:la luto, ² "Sé: tani:kídí:sém ngo airu:pé ayap-mé:dung, kapila:né bulu ngok lédílo loumkopé du:mínna dung, odokké bulukké dopénammé okkosin kamang. ³ Ngo bulum kénong kénopé okumpé mélíkkumílo; bulu lambédo kéttabla:do; kapéné buluk akke airu:pé mo:té:lokké gídung."

⁴ Bíkkol luyírsunékídí:dé bím lulatsutoku, "Sé: sullipotasó tani:koné siddín tani:yém kapé okolok pa:la donamém doboyen?"

⁵ Jisubí bulum tauto, "Nolukké éddíko pitangé dun?"

Bulu lulatsutoku, "Kínítko."

⁶ Bí tani:kéré:dém amo:do teddopé lulítko. Bí pitang kíníddém langge:la aipai bito, odokké édémbulum pennírge:la tani:kéré:dém ordopé bíkkol luyírsunékídí:dém bito; odokké bulu édémbulum tani:kídí:do orbito. ⁷ Bulukké apír-pírnyiko pirmen ongngo:sin dungngai; bí ongokídí:dok léga:pé aipai bige:la édémbulumsin tani:kídí:dém orrígbidopé lulítko. ⁸ Bulu dola dotísukang, odokké orngadnamdém bulu gempá kínítko bi:dopé tíkumsutoku. ⁹ Odo lí:yíng appikíramkopé taniyé dungngai. ¹⁰ Bulum mélíkkunam lédupé; bíkkol luyírsunékídí:dok lédílo lomdanna ollu:do sa:la, Dalmunuta[†] mo:dumpé gí kang.

Parosikídí:dé Kanggotko Manam

(Moti 16.1-4)

¹¹ Odo Parosi ékké gíla bík lédílo lukerka:mínsuto. Bulu bím anka:la, tayéng-amo:tok kanggotko koto. ¹² Bí kínggípe sagígíge:la luto, "Kapila sé: opesé kanggotko madun? Ngo nolum arodém lubidung, sé: opesém oko kanggodémsin léngkanma:yé." ¹³ Odo bí bulum mépagla gíla ollu:do lékoda sa:la kekonpé kongkola gí kang.

Parosilogla Erodké Luyírnám

(Moti 16.5-12)

¹⁴ Luyírsunékídí:dé pí:namkopé pitangém bompénamdém mitpansuto, bulukké pitang aborongko buluk lédílo ollu:do dungngai.

[†]**8.10** Magadan, Magdala émnasin ludagapé, édé okkarro dungngaji édémsin dakidanna lulama, émpige:la Galili Pa:tadok ríkkongké ragodo dungngapé

¹⁵ Jisubí bulum lupangém luto, "Nolu totsulang, Parosilogla: Erodké^u ka:rdokké^v ansuldu:lang."

¹⁶ Bulu akoné akoném luposuge:la luto, "Ngolukké pitang kamanamméi sémpé ludung."

¹⁷ Buluk luposunamdém anpíngge:la, Jisubí bulum tauto, "Nolu kapila pitang kamanamdok agomém ludun? Nolu su:pésin ka:lasin kinmadanei? Nuluk asiném su:pésin kapila tormola lé:tun? ¹⁸ Amigé dunggela:sin nolu ka:begma:nei, odokké yerungé dungge:la nolu tadbegma:nei? Odokké nolu mé:pama:nei? ¹⁹ Édílo ngo lí:yíng angngo léga:pé pitang borngoko pennírka, nolu éddíko gempé bi:dopé pennírnam pitangém tíkumsukakun?"

Bulu bím lulatsutoku, "Yí:la:nyíko."

²⁰ Odokké édílo ngo lí:yíng appidok léga:pé pitang kínítko pennírkan, nolu gempa éddíkopé bi:dopé tíkumsukakun?"

Bulu lulatsutoku, "Kínítko."

²¹ Bí bulum luto, "Nolu su:pésinei kinmadan?"

Jisubí Miglun Tani:koném Betsaida:do Kabegmotoku

²² Bulu Betsaidado:pé gíkang, odokké tani ékké miglun tani:ko gíbola bím Jisubí gakkíbidopé kumdanna luto. ²³ Bí miglun tani:dém alagdok sogabge:la do:lu:dokké ru:yipé gílenbokang. Odokké bí tani:dok amigdo sugrumlígge:la bík tayé:do alag pigabge:la bí bím tauto, "No ka:begdagye?"

²⁴ Tani:dé bérsangge:la luto, "Ngo taniyém ka:pa:dung; émpige:la bulum ísíngepé gígodopé ka:dag."

²⁵ Odo lékoda Jisubí bík alagém bík amigdo ri:yidbito; odo bí amigdém darnammé bí ka:bek kangku, appíngém naréngopé ka:bekto. ²⁶ Jisubí bím sémpé luge:la bík okumpé mélíktoku, "Do:lu:do gía:poyoku."

Pitorké Lukanbinam

(Moti 16.13-20; Luk 9.18-21)

²⁷ Jisubí:la bíkkol luyírsunékídí:dé Kaiseria Pilipidok kérangké do:lungkídí:do:pé gíkang. Lambédo bí bulum tauto, "Taniyé ngo sé:kobí émna ludang?"

^u8.15 Akelo Erodké tani émtag

^v8.15 Luyír

8.15 Lk 12.1 8.17 Jir 5.21; Jis 6.9-10; Mt 13.10-15 8.22 Lk 9.10

8.27 Jon 6.66-69

²⁸ Bulu bím lulatsutoku, "Akke no Jon Baptistbí; akoné Elija:bí; akedé no lungor-lunékídí:dok a:ko émna ludag."

²⁹ Odo bí bulum tauto, "Émpige:la nolu ngo sé:kobín émna ludon?" Pitorbí bím lulatsutoku, "No Kiristobí^w."

³⁰ Jisubí bulum sé:komésin édém lubima:dopé lutumto.

Jisubí bík Sinamdém Lunobinam

(Moti 16.21-28; Luk 9.22-27)

³¹ Odokké bí bulum luyírbito, Tani:ké Ao:bí bojéru:ngko du:gém dopoyé odokké midumkídí:dé, abíné miríkídí:dé:la luro luyírnékídí:dé bím topaksuyé. Bím mokeru:yé odokké loum lédupé bí lékod-turyéku. ³² Bí édém tatkinnado:pé lubito, édém-pila Pitorbí bím gíyodboge:la édém-pé ludag émna ge:to. ³³ Émpige:la Jisubí ngelatsula bíkkol luyírsunékídí:dém ka:to, odokké bí Pitormé morítto, "Ui:ya, no ngok kéra:sokké gérkang!" Odokké bí luto, "No Ru:néké agomém mé:mang, émpige:la tani:ké agomém ménggoldung."

³⁴ Odo Jisubí bíkkol luyírsunékídí:dok lédílo tani kéré:dém gogge:la luto: "Sé:kai ngok lédulo gímínmílo, bí aíém topaksupa:yé odokké bík kurudém jo:la ngok lédulo gímíntok. ³⁵ Kapéné sé:kobí bík dé:né-yalodém turmola lé:pé mé:duji, bí édém yogmoyé, émpige:la sé:kobí ngok léga:péla: tatpon lutaddok léga:pé bík dé:né-yalodém yogmodagji bíkkédém moturbiyé. ³⁶ Tani:kolokképé oko ainamén bí mo:písok appíngém pangge:la, aíké turnamdém yokpagmomílo? ³⁷ Nok dé:né-yalodém pa:latkunam léga:pé no okkomsin bi:lamang. ³⁸ Sé:koi ngomna: ngok agomém sé: benggonéla: aisí:man opesok kanga:lo anyisumílo, Tani:ké Ao:bí:sin bulum anyiyé édílo bí bík Abuké unjíglo tayéng-ya:mekídí:dok lédílo gíladyékuji."

^w**8.29** Girikpé Kiristo, Ibiripé Mesia, odokké légí:dé "Írnamdé sé:kom taniyém moturdo:pé mélíktang."

9¹ Odokké bí bulum luto, "Ngo nolum arodém lubidung, sidok dagla du:né tani:kídí:sok akke Ru:néké migomdokodém tornam lédílo gíkunamdém ka:poma:pé sima:yé."

Jisuké Dumsí:migmo Angunam

(*Moti 17.1-13; Luk 9.28-36*)

² Longkém longé lédupé Jisubí bík lédílo Pitormé, Jemsmé odokké Jonmé gíbola oudné adi:kolo:pé gísangkang okolo bullong dungngan. Odo buluk kangga:pé bí angupakkang. ³ Bík génamkídí:dé kampotitikang, mo:písok sé:kosin odokkíddíko kampodopé nípula:mang. ⁴ Odokké odo buluk kangga:do Elija:bí:la Musi:bí daglenkang, sé:kobulu Jisuk lédílo luposuldungngan. ⁵ Pitorbí Jisumé luto, "Luyír-abu^x, ngoluk sok du:namdé aiyé, kajé ngolu po:yub^y soumko molajé, asongko nokképé, songkondé Musi:képé odokké asongko Elija:képé." ⁶ Bulu kínggípe pésokang, odokké bí okkom lupénamman édém kinsoitomang, .

⁷ Odo mukgang asumkoné bulum yítitto, odokké gomukko mukka:dokké lulenkang, "Bí ngok airu:pé mé:bomsunam Ao:o; bík lunamém tadlang." ⁸ Bagémpé, édílo bulu kanggo:toji, bulu buluk lédílo sé:komsin du:míndopé ka:pa:tokuma émpige:la Jisuké atero:dém du:dopé ka:pa:to.

⁹ Bulu adi:dokké gítogdokudodo, Jisubí bulu okkom ka:toji édém édílo:pé Tani:ké Ao:bí sikolokké turkuma:yéji odolo:pé sé:komsin lubima:dopé lutumto.

¹⁰ Bulu agomdém buluk arangí:do lé:to odokké, "sikolokké turkunamdok" légí:dé okkon émna luposuto." ¹¹ Odokké bulu bím tauto, "Luro luyírnékídí:dé Elija:bí gíporu:poyayéku émna kapila ludang?"

¹² Jisubí lulatsutoku, "Aro-aropé lumílo, Elija:bí gíponggekula appíngém mosíngamdakku. Émgom kapila sémpé adla lé:tun Tani:ké Ao:bí bojéru:ngko du:gém doge:la lupakkosuyé?

¹³ Émpige:la ngo nolum lubidung, Elija:bí gípíla:du:bo, bík léga:pé okkom adno:la lé:tuji édémí:pé buluk mé:namdémpéi bulu bím ito."

^x9.5 Rabbi

^y9.5 tongi

9.3 Mt 28.3 9.7 2 Pit 1.17-18; Mt 3.17; Jn 12.28-29 9.11 Mt 11.14

9.13 Mt 17.13

Ui:pa:nam Ko:koném Jisubí Ésa:motoku

(Moti 17.14-21; Luk 9.37-43a)

¹⁴ Édílo bulu luyírsunékídí:do:pé gítokuji, bulu kéréngkop taniyé bulum du:yedla du:dopéla: luro luyírnékídí:dé buluk lédílo lukerka:mínsula du:dopé ka:to. ¹⁵ Tani: appi:dé Jisumé ka:pa:dannaméi, bulu airu:pé mé:pola bím boríksukapé dugla gíkang. ¹⁶ Bí bulum tauto, "Buluk lédílo nolu okkom lumínsula:dun?"

¹⁷ Tani:kídí:dok ara:dokké a:ko bím lulatsuto, "Luyír-abu, ngok ao:dém ngo nokkolo:pé gíbotungai, kapéné bím gomma:né yaloko pa:la lé:tung. ¹⁸ Édíloi yalodé bím moadagji, édé bím gétablígdag, odo bí a:pu dém mudlemna, ipangém rékkérépsudag odokké siyapagdag. Ngo nokkol luyírsunékídí:dém édém ménpaktei émna luka, émpige:la bulu paktomang."

¹⁹ Bí bulum luto, "Ai méngkésuman opekídínga, noluk lédílo ngo éddíkopé du:mínyénéi? Éddíko nolum oijosula du:yén? Ko:dém ngokkoso:pé gíaboto." ²⁰ Odo bulu ko:dém bíkkodo:pé gía:boto.

Yalodé Jisum ka:danammé, oddar ko:dém siyadop gétablíkto, édémpila ko:dé kéda:la nappa:dokké a:pu dém mudlenna kérgongkang. ²¹ Jisubí ko:dok abudém tauto, "Sémpé iladu:namé éddíkopé ika:bon?"

Bí luto, "Ko:ka:dokkébo. ²² Odokké édé bím mokepé émna umílo:la asi:lo gélíkke:dag; édémpila no o:kaiko ibila:mílo; ngolum aya:síla aji:ko ka:dumsupotéi."

²³ Jisubí bím luto, "No aíé pagmílo! Appíngém bíkkolo iladag sé:ko méngkésuyéji."

²⁴ Odo ko:dok abudé bagémpé kabla^z luto, "Ngo méngkésudung, ngok méngkésumanamsém ka:dumsupotéi."

²⁵ Édílo Jisubí tani:kídí:dém lékkopé dugla gídopé ka:ton, bí aiman yalodém sémpé lula morítto, "No gomma:néla: ru:bené yalla, ngo nom ludung, bíkkolokké gílentoku, odokké lékoda bíkkolo gíayoku."

²⁶ Odokké yalodé kínggíp jéngge:la ko:dém siyadop gétablígel gílendoku. Ko:dé simangkonémpé ikang; édémpila abaya:dé lukang, "Bí sikang." ²⁷ Émpige:la Jisubí bím alagdok sogabla bím soríksuto, odo bí dagropkangu.

²⁸ Odokké édílo bí okumdo:pé gíatoji, bíkkol luyírsunékídí:dé bím ami-kamangopé tauto, "Ngolu kapila édém ménnennatoman?"

^z9.24 Akelo miksi émtung

9.23 Mt 17.20; Lk 17.6

²⁹ Jisubí bulum luto, “Sémpinném okokisin ménnennamang émpige:la kumnamongkoki^a.”

Jisubí Lékoda Bík Sinamdém Lubinam

(Moti 17.22,23; Luk 9.43b-45)

³⁰ Bulu odokké gípagla Galili:dok gípadla gító. Odokké bulu okoldu:ji édém Jisubí sé:komsin kinmolí:tomang; ³¹ kapila:né bí bíkkol luyírsunékídí:dém luyírra dungngai. Bí bulum luto, “Tani:ké Ao:mé tani:lok alaglo yadla-kolígyé; bulu bím mokeyé; odokké bím mokenam loum longé lédupé bí lékoda turyéku.”

³² Émpige:la bík lunamdém bulu tatkontoma; odokké bím taupésin bulu pésokang.

Sé:kar Bottéya:nédén

(Moti 18.1-5; Luk 9.46-48)

³³ Odokké bulu Kaparnaumpé gíkang. Édilo bí okum ara:do dungngan, bí bulum tauto, “Lambédo nolu okkom luposukan?”

³⁴ Émpige:la bulu aso:pé dungapkang; kapila:né lambédo bulu sé:kar bottéya:nédén émna lumínsuka. ³⁵ Jisubí tedangge:la Yí:la:nyidém gogge:la luto, “Sé:koi gígépo:lí:yéji, bí appíngké pagbopé ige:la léddarpopa:yé.” ³⁶ Odo bí ajjiné ko:ko buluk pongkodo dagmoto; odokké bím bík alagdo bosangge:la bí bulum luto, ³⁷ “Sé:koi sémpin ajjin ko:ko ngok aminno boríksudagji, bí ngom boríksudag; odokké sé:koi ngom boríksudagji, bí ngommo boríksumang émpige:la ngom mélínémé boríksudag.”

Sé:kobí anguma:ji bí Ngolukké

(Luk 9.49,50)

³⁸ Jonbí bím luto, “Luyír-abu, nok aminki tani:koné buttom ménnendopé ngolu ka:to, odokké ngolu bím lutumka, kapila:né bí ngoluk lédílo gímínmangngai.”

³⁹ Émpige:la Jisubí luto, “Bím lutumyo, kapéné ngok aminki mé:píla:ma:nam ager gerge:la lomdanna ngom lupagla:pénné sé:kosin kamang. ⁴⁰ Kapéné sé:kobí ngolukolok anguma:ji bí ngolukké. ⁴¹ Ngo nolum arodém lubidung, nolu Kiristoké taniyé émna kinna émna sé:koiyé nolum asi batiko bimílo, bí bík pa:pénam amandém pa:yérung.

^a9.29 Akelo menna kumnam émdag

9.31 Mk 8.31 9.32 Jn 12.16 9.33 Mt 18.1-5 9.34 Lk 22.24

9.38 Mt 12.30; Kínam 11.27-29 9.41 Mt 10.42

Imurém Idopé Anka:nam

(Moti 18.6-9; Luk 17.1,2)

⁴² Ngom méngkésuné aji:onékídí:sok akoném sé:kaiyé pa:bém^b imomílo, bík lí:po:do ki:parko raglíge:la ga:nélo géjí:lígnamdé aiyadaggai. ⁴³ Nok alagdé nom imurém imomílo, édém papaksulang. Alag so:nyiko dungge:la ui:amopé gítaying, okolo dorngasuman ummé dorra du:ji, lagbege:la turyarné turnamdo:pé gíanamdé aiya:dag. ^{44 c45} Odokké nok alédé nom imurém imomílo, édém papaksulang. Ale so:nyiko kage:la ui-amopé gélíkkosutayingém lékíge:la turnamdo:pé gíanamdé aiyadag. ^{46 d47} Odokké nok amigdé nom imurém imomílo, édém karpaksulang. Amig pirnyik kage:la ui:amopé géilíkkosutayingém amig apirko kage:la Ru:néké migomdokodo:pé gíanamdé aiyadag. ⁴⁸ Ui:amobo tapumkídí:dé édílo:sin simang, odokké umídé:sin édílo:sin ugngasumang.

⁴⁹ Kapéné appíngém umíki rompula alo kísapé ti:moyé.

⁵⁰ Allo aidag, émpige:la alodé bík ti:namdé yokpagmomílo, kapé édém nolu lékoda ti:moyékun?

Noluk aícolo allom kamolang, odokké akoné akonké lédílo asin-ansíngola du:lang."

^b9.42 Girik agomdo lésutsunam émtung

^c9.43 Gomrík 44 dém akuné potinkídí:do attémang

^d9.46 Sé gomríksé 48 dém gésusurunammé akuné potinkídí:do attémang

9.48 Jis 66.24

9.49 Leb.2:13; Kíkan 18.19 Eje 43.24

9.50 Kol 4.6; 1 Tis 5.13

Mépansunam

(Moti 19.1-12; Luk 16.18)

10¹ Jisubí odokké gípagla Jordon Abu:dém gíkola Judia mongkédop gígang. Kéréngkopé taniyé lékoda bík kéra:do gíkumsunammé, bík ibom-gíbonnam kísapé bí bulum luyírbito.

² Parosi ékké gíla bím anka:pé émna tauto, "Ngoluk lurodok atkamdempé tani:koné bík yamnédém mépakpa:dolang?"

³ Bí bulum lulatsuto, "Musi:bí nolum okko émna lulíktang?"

⁴ Bulu luto, "Musi:bí tani:koném mépagnam adlígnamko adlíla:dopé odokké yamnédém méligdokupé lulíktag."

⁵ Jisubí bulum luto, "Noluk asinkídí:dok tornam léga:pé bí édém nolukképé adbitag. ⁶ Émpige:la ru:lenpílendokkébo 'Ru:nébí bulum né:péla: milbo:pé ru:tag.' ⁷ Édémpila sidok léga:pé tani:koné bík anédémna: abudém mépagyé odokké bík yamnédok lédílo lékoyé, ⁸ odokké annyidé amír akkongkopé iyé.' Édémpila bulu annyikopé iyarrama:bo, émpige:la atérongkopé iye. ⁹ Odok-léga:pé okkom Ru:nébí ru:pumsutagji, édém taniyé mopansupé lagimang."

¹⁰ Odok lédupé édílo bulu lékoda okumdo dungngan, luyírsunékídí:dé odok agomdém Jisumé taukaku. ¹¹ Bí bulum luto, "Sé:kobíi bík yamnédém mépagge:la mida:motendokuji, bí bík kekompé benggonam agerém-gerdag. ¹² Odokké yamnédé bík milbo:dém mépagla akon milbongkolo mida:motenkumílo, bí benggonam agerém-gerdag."

Jisubí Ko:kangém Peyubinam

(Moti 19.13-15; Luk 18.15-17)

¹³ Tani:ékké Jisubí bík alakki ko:kangkídí:dém ri:yidbidopé émna bulum gíabodo, émpige:la luyírsunékídí:dé bulum morítto. ¹⁴ Édílo Jisubí édém ka:suton, bí aglíla bulum luto, "Ko:kangkídí:dém ngokkoso:pé gíamoto, bulum du:riyo; kapéné Ru:nék migomdokodé sémbulumpinékídí:dok légangé. ¹⁵ Ngo nolum arodém lubidung, sé:kobí Ru:néké migomdokodém ko:kang kísapé toríksumayéji bí odo:pé gíala:mayé." ¹⁶ Odokké bí bulum bík alagdo bosangge:la buluk tayé:lo bík alakki ri:yidbigé:la bulum peyubito.

10.4 Atten 24.1 10.6 Ru:len 1.27; 5.2 10.8 Ru:len 2.24

10.11 Mt 5.32; Lk 16.18; 1 Kor 7.10-11

Mirémné Tani:dé

(Moti 19.16-30; Luk 18.18-30)

¹⁷ Odok lédupé Jisubí lékoda gírobdokudo, tani:ko bíkkodo:pé duksa:la bík kangga:do lébí:tumna luto, "Ainé luyír-abu, turyarné turnamdém pa:nam léga:pé ngo okkom ipa:yén?"

¹⁸ Jisubí bím luto, "No kapila ngom ainé émna ludun?" Ainé sé:kosin kamang, Ru:nébi atérongémín ainén. ¹⁹ Lulígnamkídí:dém no kindag: 'Tani:yém mokeyok, benggo:yok, dopso:yok, ammem aroma:ném lukanbiyok, yadgo:yok, noluk ané-abbom ménggésulang."

²⁰ Bí bím luto, "Luyír-abu, édé appí:dém ngo ko:kadokkébo iladung."

²¹ Jisubí bím kangge:la ayap-mé:la bím luto, "Nokké abangko pí:ramdu:da, gí kangku, odokké nokké okko du:ji édé appí:dém kopagge:la opanném bita, odo nokké tayéng-amo:to murkong-kumsungé kayéku; odokké gíla ngok lédílo gímínto."

²² Édé lunamdém tadla bík migmo:dé kémípkakang. Odokké bí mé:dírra gí kangku; kapéné bí kínggí pé mirémdaggai.

²³ Jisubí ngenggoge:la bíkkol luyírsunékídí:dém luto, "Édé éddík tornén mirémné tani:kídí:dokké pé Ru:nék migomdokodo:pé gíanamdé!"

²⁴ Édém tadla luyírsunékídí:dé méngaksukang. Émpige:la Jisubí lékoda luto, "Ko:kangkídínga, édé éddík torné agerén Ru:nék migomdokodo:pé gíanamdé! ²⁵ Utkoné pési amiglok durkonamdé émmumé émpige:la mirémné taniyé Ru:nék migomdokodo:pé gíanamdé airu:pé torné ageré."

²⁶ Odo bulu aigampé méngaksuge:la bím tauto, "Émpém sé:ko turnamém pa:yén?"

²⁷ Jisubí bulum kangge:la luto, "Édé tani:képé pagnammang, émpige:la Ru:néképé pagnamé; kapéné Ru:néképé pagmanammé okkosin kamang."

²⁸ Pitorbí bím luto, "Kangkítok, ngolu appíngém mépagge:la nok lédulo gímíndung!"

²⁹ Jisubí luto, "Ngo nolum arodém lubidung, sé:kobulu ngok léga:péla: tatpon lutaddok léga:pé okumém, bírrangém, bírmangém, anném, abbom, ommangém odokké amongém mépagla gídu:ji, ³⁰ bí su:pakké sé: ayírso:sin odogbuluk léga:pé língkoko pa:badla pa:yé. Ipusirém pa:daggom sé: mo:píso bulu língkoko bojéya:pé okumém, bírrangém, anném, ommangém odokké amongém pa:yéku; odokké

a:péné ayírdo bulu turyarné turnamdém pa:yé. ³¹ Émpige:la gíponékídí:dok bojéru:ngko léduyé odokké léduyé gíponékídí:dok bojéru:ngko gípoya:yé."

Jisubí Lékoda Bík Sinamdém Lunobinam

(*Moti 20.17-19; Luk 18.31-34*)

³² Odok lédupé bulu Jerusalempé gísanan lambédok gíladu:dodo; Jisubí bulum gígéto. Luyírsunékídí:dé méngaksukang odokké buluk lédul gímínné tani:kídí:dé péssamkang. Odokké bí yí:la:nyidém lékoda gíyodboge:la bíkkolo okko kapiyéji édémbulum lubito.

³³ "Kangkító, ngolu Jerusalempé gísa:dag, odokké Tani:ké Ao:mé abíné miríkídí:dogla: luro luyírnékídí:dok alaglo yadla-kolígyé. Odokké bulu bím imurnép-sappagla Jiudiman tani:kídí:dok alaglo tolígyé. ³⁴ Bulu bím luka:yé, takirém sugrumyé, sabukki díngge:la bím mokeyé. Odokké loum lédupé bí turyéku."

Jemskéla: Jonké kumna-lunam

(*Moti 20.20-28*)

³⁵ Odo Jibediké ao:kumsudé, Jemsbí:la Jonbí bíkkodo:pé gíla bím luto, "Luyír-abu, ngolu okkoméi koyéji édém ngoluk léga:pé itei émna ngolu mé:dag."

³⁶ Bí bulum luto, "Nolu ngom okkom iteika émna mé:dang?"

³⁷ Odo bulu bím luto, "Ngoyikolok a:kom nok lagbíkpé odokké akoném nok lakkepé nok unjigné migomdokodo tedmolang."

³⁸ Émpige:la Jisubí bulum luto, "Nolu okkom koduji édém nolu kinmang. Ngo oko du:gém^e doyéji édé du:gdém nolu dolayélang, émmamílo ngo kapé siyeji^f édé sinamdémpé nolu silayélang?"

³⁹ Bulu bím lulatsutoku, "Ngolu pagyé."

Jisubí bulum luto, "Ngok donam du:gdém nolu dolayé odokké ngok sinamdémpé nolu sila:yé, ⁴⁰ émpige:la ngok lagbíkpéla: lakkepé tedmonamdé ngokkolo kamang. Édé tetkodé bulukképé sé:k léga:pé moninsutuji."

⁴¹ Édílo íyí:dé édém tadbektoji, bulu Jémskéla: Jonké tayé:lo aglíng sangkang. ⁴² Édémpila Jisubí bulum lékopé gokkumsuge:la luto, "Nolu kindag, mo:písok tani: sé:kom réngam tayé:lo migompé tolíktaggi, bí buluk tayé:lo ru:tumpé idag; odokké buluk bottén-tani:kídí:dé buluk tayé:lo ilíngém idag." ⁴³ Émpige:la noluk

^e10.38 Girikpé batilo tí:nam émtung

^f10.38 Girikpé baptis émtung

10.39 Ager 12.2; Léngkan 1.9

ara:lo édémpé ima:yé; noluk ara:do sé:kobí bottarya:nép ilídang bí noluk pagboru:pé ipa:yé. ⁴⁴ Odokké noluk ara:do sé:kobíi miropé ilídang, bí appíngké pagbopé ipa:ruyé. ⁴⁵ Kapéné Tani:ké Ao:bí bíkkép agerém-germokolo gímang émpige:la agergerbikolo gítang, odokké bojékom dorpídbikunam léga:pé bík turnamdém bito."

Miglun Bartimiubí Ka:pangkanku

(Moti 20.29-34; Luk 18.35-43)

⁴⁶ Odok lédupé bulu Jeriko:pé gído. Jisubí:la bíkkol luyírsunékídí:dé, lékopé bojéru:ngko tani: lédílo édé nogordokké gílenkang, odo lambé ru:yido Timauské ao Bartimius émnam miglun kogonéko tedla dungngai. ⁴⁷ Édílo bí Najarotdok Jisubí odok gípaddag émna tatpa:sutoji, odo bí jé:ropkang, "Debidké ao, Jisu, ngom aya:teipén!"

⁴⁸ Bojéru:ngko taniyé bím morídlá aso:pé du:dopé luto, émpige:la bí jé:yango:kang, "Dedidké ao:a, ngom aya:teipén!"

⁴⁹ Jisubí dakkang odokké luto, "Bím gokta."

Édémpila bulu miglunédém gokto, "Mé:potok, dagropto, bí nom gogdag." ⁵⁰ Bík gasordém érpaksudange:la, bí sumsa:danna Jisuké kéra:do:pé gído.

⁵¹ Jisubí bím tauto "Ngo nok léga:pé okkom iteika émna no mé:dang?"

Miglun tani:dé bím luto, "Rabbi, ngom ka:begmoteikui."

⁵² Jisubí bím luto, "Gíkkangku, nok mé:jíksunamdé nom aimo:toku." Oddar bí ka:bekkangku odokké bík lédulo lambédo gímínto.

Jisuké Jikigel Gíangkunam

(Moti 21.1-11; Luk 19.28-40; Jon 12.12-19)

11 ¹ Bulu Jerusalempé gípíngkíramdodo, Olib adiké Betpajpéla: Betani do:lu:pé gító. Jisubí bíkkol luyírsuné annyikoném sémpé lula mélikto, ² "Noluk ka:pangko do:lungolo:pé gí kang, nolu odo:pé gía:dodoi édílo:sin tani: sangkíma:nam gadong-ao:ko rínna lé:dopé pa:yé, édém tangge:la so:pé bomnangku. ³ Sé:kai 'Nolu kapila édém ta:dun'? émna taumílo, lulang, 'Ru:tumbí sidém lagiladung, odokké sidém lomdanna méladlígbiyéku.'"

⁴ Bulu gíla lambé ru:yi mo:rongkolok yabgo kérangkolo gadong-ao:ko rínna lé:dopé pa:to odokké édém bulu ta:to.

⁵ Odok dagla du:né tani:ékké bulum tauto, "Nolu okkom idun, gadong-ao:démnei ta:dun?"

⁶ Bulu Jisuk lukamardémpé bulum lubito, odokké tani:kídí:dé bulum mélíktoku. ⁷ Édílo bulu gadong-ao:dém Jisukodo:pé bomatokun; bulu odok tayé:do buluk génamkídí:dém u:líkto, odokké Jisubí odok tayéd tetto. ⁸ Bojéru:ngkop taniyé buluk génamém lambédo pulíkto, akedé annékané réngkém pulíkto okodém bulu aríglok paka. ⁹ Bík kéra:pélang lamkupé gíné tani:kídí:dé jé:ropkang, "Osana!⁹ Ru:tumké aminnok sé:ko gídu:ji bí ayang-pa:né." ¹⁰ Ngoluk abu Debidké gía:né migomdokodé ayang-pa:né! Tayéngarya:to osana!"

¹¹ Jisubí Jerusalempé gía:la kumli:pé gí kang. Bí appíngém gígolo ka:to, odokké yummayírnammé, yí:la:nyidém gíjonsula bí Betani:pé gílenkang.

Tajík Amí:dém Jisuké Pelignam

(Moti 21.18,19)

¹² Longkondo édílo bulu Betani:dokké gítokuji, Jisubí kénongkang.

¹³ Mo:té:pé tajík amíngko anné:kadopé ka:la, bí odok a:yém pa:yénei émna gító. Édílo bí odop gípítoji, bí okkomsin pa:toma émpige:la annéya:yadopé pa:to, kapéné édé tajík a:yé e:nan ayírmangngai. ¹⁴ Odo bí ísí:dém luto, "Nokkolok lékoda sé:kosin a:yém dopaplagimang."

Bíkkol luyírsunékídí:dé bík lunamdém tatto.

⁹11.9 Ru:ném luyitsunam

11.9 Ni:tom 118.26

Jisubí Kumli:do:pé Gíanam

(Moti 21.12-17; Luk 19.45-48; Jon 2.13-22)

¹⁵ Jerusalempé gípínammé, Jisubí kumli:do:pé gíangge:la odok réla-kola du:nékídí:dém ménnenamto. Bí murkongém anírmobinékídí:dok tebulkídí:démna: sé:kobulu parong kola dungngaji buluk tedgéngkídí:dém níngkulubamníkto. ¹⁶ Odokké bí sé:komsin kumli:dok okkomsin rénam-konam attarém jo:padmotomang. ¹⁷ Odokké bí bulum luyírra lubito, “Sidém adla lé:ma:nei, ‘Ngok okumdém takam réngamsok kumko-okum émna luyé édém? Émpige:la nolu sidém rodgonélok di:rumpé imopakto.”

¹⁸ Abíné miríkídí:déla: luro luyírnékídí:dé édém tadla bím mokenan lambéko maropkang, kapéné bulu bím pésokang, kapila:né tani:appí:dé bík luyírem tadngamsudagai.

¹⁹ Odokké édílo yummayírka:ji, bulu nogordok ru:yipé gílenkang.

Tajik Amí:dok Sannam

(Moti 21.20-22)

²⁰ Rokondo bulu odok gípadla gídodo, bulu édé tajik amí:dém léppírbokkébo sandopé ka:to. ²¹ Pitorbí mé:pa:la bím luto, “Rabbi, kangkítok! Nok pelíngam tajik amí:dé sanpakkang!”

²² Jisubí bím luto, “Ru:némé mé:jíksulang. ²³ Ngo nolum arodém lubidung, sé:koi sé: adi:sém, ‘Sokké ngursa:la ga:nélo géjísu:ta émna lumílo, odokké bík asindo mé:mo kamang émpige:la bík lunamdépé iyérung émna méngkésu mílo, édém bíkkép ibiru:yé.

²⁴ Odok-léga:pé ngo nolum lubidung, nolu okkoméi kumna koyéji, édém pa:tagbo émna méngkésu mílo, odo édé nokkéru:bo.

²⁵ Édíloi nolu dagla kumdoji, nolukké sé:kkaiké kekonpé o:kaiko kamílo; bím mé:yinsulang, édémpimílo, noluk Abubí sé:ko tayéng-amo:to du:ji bí:sin noluk imurém mé:yinsubiyé.” ²⁶ ^hOdokké no mé:yinsuma:mílo, tayéng-amo:tok du:né noluk Abubí:sin noluk pa:bém mé:yinsubima:yé.”

Jisuké Ilang-gílanam Tayé:do Taunam

(Moti 21.23-27; Luk 20.1-8)

²⁷ Bulu lékoda Jerusalempé gípítoku, odokké édílo Jisubí kumli lotta:do gígo:la dungngan, abíné miríkídí:dé, luro luyírnékídí:dé:la midumkídí:dé bíkkodo:pé gído. ²⁸ Odokké bulu bím tauto, “No oko

^h11.26 Ake ake lekeké potinno sé gomríksém attémang

11.15 Mt 21.12-16; Lk 19.45-48 11.17 Jis 56.7; Jir 7.11 11.25 Mt 6.14-15

ilang-gílangki sémbulum idun odokké sé:ko nom sém ilado:pé
 ilang-gílangém bitang?”

²⁹ Jisubí lulatsutoku, “Ngo nolum taupénamko tauyé. Ngom
 lulatsubilangku, odokké ngo oko ilang-gílangki sémbulum idoji édém
 lubipé. ³⁰ Jonké baptis binamdé tayéng-amo:tokka:nei, tani:lokkan?
 Ngom lukítei!”

³¹ Bulu buluk ara:do édém luposuge:la luto, "Tayé:tokké émna
 ngolu lumílo, bí tauyé, 'Nolu kapila méngkésutoman?' ³² Émpige:la
 ngolu, 'Tani:lokké émna lumílo....' Kapila:né bulu tani:kídí:dém
 pésodaggai, kapéné Jonbí aron lungor-lunékai émna bulu appíngé
 méngkésudagai. ³³ Édémpila bulu Jisumé lulatsuto, “Ngolu
 kinmang.”

Jisubí bulum luto, “Ngo:sin oko ilang-gílangki sémbulum idoji
 nolum lubige:mang.”

Aiman Aríg-inném Luyisubinam

(Moti 21.33-46; Luk 20.9-19)

12¹ Odo Jisubí Jiudi yelam mirokídí:dém luyisunamlo lubito. “Tani:koné angur-bari:ko ito odokké bí édém bareém pedyetto, alang mannenapé arungko munto odokké oudné kangapko okumko molíkto. Odokké bí angur-bari:dém aríg-iné tani:akelo bondokpé bige:la mo:téngkolo:pé gíkang. ² A:yé pírdído bí bík pa:pénam a:yém pírbomdokupé, bí pagboko aríg-inékídí:do:pé mélikto. ³ Émpige:la bulu bím sogabge:la dínge:la bím alag angara:pé mélíktoku. ⁴ Bí lékoda pagbo a:ko bulukkolo:pé mélikto; bulu bím mittugdok dí:jogge:la anyi:sumoto. ⁵ Bí odosin akoda mélikto, bulu bím mokepakto. Odokké édémí:pé bulu bojéru:ngkoném moketo, akkem dí:to, akkem moketo. ⁶ Bíkké mélíkpénam akongko dungngaboi, édé bík aíké mé:bomsunam ao:dé. Appíngké léddarpé bí bík ao:dém bulukkolo:pé mélikto. Bí luto, 'Bulu ngok ao:mé ménggésuyé.' ⁷ Émpige:la aríg-inékídí:dé akoné akoném luposuto, 'Sé:mín yampoké aríg-ru:tumdén; kajé bím mokelai, odo sé: aríksé ngolukképé iyé.' ⁸ Édémpila bulu bím sogabge:la mokepakto, odokké bulu sima:dém angur-bari:dok ru:yido:pé gélenníkto.

⁹ Angur-bari:dok ru:tumdé odo okkarém iyén? Bí gíge:la aríg-inékídí:dém mokeyé odokké angur-bari:dém akoném bipagyé.

¹⁰ Nolu sé: Ru:nék-gomuksém pokíma:né:

“Monékídí:dok sappagnam ílíngardé

tígodlíkpo:nam ílí:pé ikang;

¹¹ Édém Ru:tumbí itag,

odokké ngoluk kangkolo édé kangaksunam agerai?”

¹² Odo bulu bím sogabnan lambéko magoto kapila:né bí buluk kekonpé luyisunamdém lutag émnamdém bulu kinto. Émpige:la bulu tani:kídí:dém pésokang; édémpila bulu bím mépagla odokké gípackangku.

Migomém Murkong Binam Tayé:lo Taunam

(Moti 22.15-22; Luk 20.20-26)

¹³ Odok lédupé bulu Parosi:ékkémna: Migom Erodkolo gímínné tani:ékkém Jisukodo:pé bík agom luddom lumurdo:ém sogabdopé mélikto. ¹⁴ Bulu bíkkodop gíla luto, “Luyír-abu, ngolu kindag no aroné tani:ko, amme okko émna ménggom édé nom mé:dírmomang, kapéné no sé:komsin kéyamang, émpige:la arodok

lédílo lékodopé Ru:néké lambédém luyírbidag. Odokké Ruman Migom Kaisarmé murkongém dorpa:doyé dorpa:ma:yé?

¹⁵ Ngolu murkongém dorpéi dorgeman?" Émpige:la buluk séu:dém kinna bí bulum luto, "Nolu kapila ngom anka:dun? Ngokkosop anírⁱ murkongko bomangkíto, ngo édém kangkísong."

¹⁶ Bulu anírko bomado, odokké bí bulum tauto, "So sék moimangémna: abígém arríktang?"

Bulu bím lulatsuto, "Kaisarké."

¹⁷ Odo Jisubí bulum luto, "Okko Kaisarkéji Kaisarmé bilang, odokké okko Ru:nékéji Ru:ném bilang."

Bulu bík lunamdém tadla tadngaksukang.

Sikolokké Lékod-Turkunam Agomdém Taunam

(Moti 22.23-33; Luk 20.27-40)

¹⁸ Odok lédupé Sodduki ékké, sé:kobulu lékod-turkunam kamang émna luyírdagji; bíkkodo:pé gíge:la tauto, ¹⁹ "Luyír-abu, Musi:bí ngolukképé adbila lé:bitag, tani:kolok bíroko ommangé kama:pé yamnédém sinomílo, odo tani:dé né:dém yamnépé la:paru:yé, odokké bík bírodokképé ommangém obipa:yé. ²⁰ Bírrang kíntko dungngai, obopolumdé yamnéko la:to, émpige:la bí ommang kamapé sikang. ²¹ Ría:dé tumbo:dém mida:moto, émpige:la bí:sin ommang kamapé sikang. Édémí:pé bík lédukédé:sin sikang. ²² Édémpé ako-akopé kíníddokkéi ommang a:kosin kamapé sikang. Appíngké lédupé, né:dé:sin sikang. ²³ Su:pag lékod-turdokudodo bí sék yamnépé iyekun? Kapéné kíníddéi bím yamnépé langka."

²⁴ Jisubí bulum luto, "Nolu éddík mé:mursuladun! Odokké nolu kindang, kapila mé:mursuladung? Édé kapila:né nolu Ru:nék-gomugémsin kinmang odokké bík tornamdémsin kinmang.

²⁵ Édílo sinné turyékuji, bulu mida:mokuma:yé, odokké amilo:sin bima:yé; bulu tayéng-amo:tok tayéng-ya:mé kása:yé. ²⁶ Su:pag sinélok turkunamdém-Musi:ké potindo nolu pobeksukíma:nei, dorra-duné mí:méné-amí:dok agomdém? Odo sémpé attung, Ru:nébi Musimé luto, "Ngo Abraamké, Isakké, odokké Jakubké Ru:nébi. ²⁷ Bí sinélok Ru:nébi:mang, émpige:la turné:lok Ru:né. Édémpila nolu kínggípe mé:mursuldung."

ⁱ12.15 dinaroko

12.19 Atten 25.5 12.26 Gílen 3.6

Bottaryan Lulígnam

(Moti 22.34-40; Luk 10.25-28)

²⁸ Luro luyírnékídí:dok a:ko gíla buluk lumínsunamdém tatto. Jisubí kaboru:dopé bulum lulatsukunamdém ka:la bí bím tauto, "Lulígnamkídí:dok appí:dok, laggarya:namdé okodén?"

²⁹ Jisubí lulatsuto, "Laggarya:namdé sidé, " Israel tani:kídínga, tattok, ngoluk Ru:tum Ru:nébí, ngoluk Ru:tumbí atérongko. ³⁰ Nolu Ru:né Ru:tummé noluk appíng asinki, noluk appíng dé:né-yaloki, noluk appíng mé:lotki odokké noluk appíng tornamki aipé-mé:lang. ³¹ Odok lédukédé sidé: 'Nolu kumrí-do:rém noluk aí:arkémpé aipé-mé:lang. Sémbulumyang bottéya:né lulígnammé okkosin kamang."

³² Tani:dé lulatsuto, "Luyír-abu no kabodop lutoda, nok lunamdé arro, Ru:nébí atérongko, bík ru:yipé okolosin Ru:né kamang.

³³ Ru:ném noluk appíng asinki, noluk appíng mé:lotki odokké noluk appíng tornamki aipé-mé:nam odokké noluk kumrí-do:rém aíkémpé aipé-mé:namdé romnígnamdémna palígnamdéyang bojéyap lagiya:namé.

³⁴ Édílo Jisubí bím mé:jo:pé lulatsukunamdém ka:toji, odo bí bím luto, "No Ru:néké migomdokodokké mo:té:ma."

Odokké odok lédupé sé:kosin bím o:kaiko taupé émna angé katomang.

Kiristobí Sék Ao:on?

(Moti 22.41-46; Luk 20.41-44)

³⁵ Édílo Jisubí kumli:do luyírra dungngan, odo bí luto, "Kiristobí Debidké ao:o émna kapé luro luyírnékídí:dé lulangkan? ³⁶ Angunné Yaloké ésarki Debidbí aí luka,

'Ru:né Jiuabí ngok Ru:tummé luto,

Ngok lagbíg alakso tetto,

édílo:pé nok miruém ngo nok alé kéigbo du:moma:yéji.'

³⁷ Debidbí aíé bím 'ngok Ru:tum' émna luka, émpém kapé Kiristobí bík ao:pé ilayén?"

12.29 Atten 6.4-5 12.31 Leb 19.18; Rum 13.9; Gal 5.14; Jem 2.8

12.33 1 Sam 15.22; Usia 6.6; Maika 6.6-8

12.36 Ni:tom 110.1; Ager 2.34-35; Ibri 1.13

Luro Luyírnékídí:dok Kekonpé Jisuk Lupang

(Moti 23:1-36; Luk 20:45-47)

Bottén kéréngkop taniyé Jisuk lunamdém mé:yumsula tatto.

³⁸ Bík luyírnámdo bí luto, “Luro luyírnékídí:dém totsulang, sé:kobulu bíkélédop gégela gímannídag odokké réko-kokolo kumríksunamém, ³⁹ odokké murong-okumkídí:do aiyangarné tetkom, gí:dí:lo ménggésunam tani:lok tetkom mé:bodagji.

⁴⁰ Sé:kobulu tumbo-né:ngkídí:dok okumém rotkudbidagji odokké séumola arai-arai:pé kumdagji. Bulu bottéya:pé mokemoramém pa:yé.”

Tumbo-né:dok Séur Binam

(Luk 21.1-4)

⁴¹ Jisubí kumli:dok murkong-kumsung kekondo tetto, odokké tani:kídí:dok odok lígnam buluk séurkídí:dém ka:la du:to. Bojéko mirémné taniyé bojé-bojéko séurém líkto. ⁴² Odokké opanné tumbo-né:ngko gía:la arré kasogamné ajjiné tam anír pirnyiko líkto, okodé ekona kíramko idagai. ⁴³ Jisubí luyírsunékídí:dém bíkkodo:pé gogge:la luto, “Ngo nolum arodém lubidung, murkong-kumsudok lígnékídí:dok ara:do édé tumbo-né:dé appíngkémyang bojéyangko lígyato. ⁴⁴ Kapéné bulu buluk bojéko kakodok bitag, émpige:la bí bík opanpankurakkodok appíngém bito, bík turnapénané démsin bito.”

Kumli:dém Momínamdém Lubinam

(Moti 24.1-2, Luk 21.5-6)

13 ¹ Jisubí kumli:dokké gílendokudodo, bíkkol luyírsuné ako bím luto, "Luyír-abu, kangkítok, éddík pítan pítan ílíngén! Éddík botté bottén kangkanné okumén!"

² Jisubí bím luto, "No sé: botté bottén okumkídí:sém ka:du:yé? Sido édém-pin ílíng apíko kama:yé okodé ílíng apí:kolok tayé:do du:yaryéji, kapila:né ílíng appí:dém gépagamledyé."

Ngasodéla: Ipusire

(Moti 24.3-14; Luk 21.7-19)

³ Édílo Jisubí kumli:dok kekondo Olib adi:do tedla dungngan, Pitor, Jems, Jon odokké Andiriubí bím atérpé tauto, ⁴ "Édílo édébulu iyen, ngolum lukítei, odokké édém-bulum ílet-gíledyébo émna léngkanan kanggotkídí:dé kappar iyen?"

⁵ Jisubí bulum luto, "Ansulang, odokké sé:komsin nolu yatkosuyok. ⁶ Ngok aminno bojéru:ngko sémpé lusula gíyé, 'Ngoíng bí émna!' odokké bulu bojé:koném yadyodbomyé. ⁷ Édílo nolu mimag monamémna: mimag moyé émna tatpa:suyéji, kapé iyyan émna mé:díryok; édém-pé ipa:ru:yé, émgom itérdé a:yong. ⁸ Kapéné tani:opíné tani:opínnok kekompé dagrobyé, odokké migomdokko migomdokolok kekompé dagrobyé; mongké mongkélo taromotoné tonyé, angkalé a:yé. Sé:bulu ommang pa:dílok aki kirobo:nam kísayé.

⁹ Émpige:la nolu aíé ansuldu:lang; kapéné nolum kébangkídí:do tolígyé; odokké nolum murong-okumkídí:do dí:yé. Ngok léga:pé nolu amo:ru:tumlogla: migomkídí:dok kangga:lo dagla bulum lukanbiyé.

¹⁰ Odokké tatpon lutaddém appíng réngamlo lugo:biporu:pa:yé.

¹¹ Odokké édílo nolum sogabge:la kébangém ba:yéji, okkom kapé luyyan émna mé:dírno:la du:yok. Nolum okkom lumoyéji édém odo ayírdo lulang, kapéné édém nolu lumang, émpige:la Angunné Yalodépag luyé. ¹² Bírokoné bírokoném odokké abukoné bík ao:dém sidopé yadlígyé. Ommangé buluk ané-abukídí:dém dagríksuyé odokké bulum sidopé mélígyé. ¹³ Ngok léga:pé appíng taniyé nolum tayumyé. Émpige:la sé:kobí lédudurido:pé oijosula du:yéji, bím moturbiyé.

13.2 Lk 19.43-44; Jn 2.19; Ager 6.14 **13.4** Lk 17.20 **13.9** Mt 10.17-22

13.13 Jn 15.21

Míryadgédop Pésokannam Ayír

(Moti 24.25-28; Luk 21.20-24)

¹⁴ Émpige:la bélumkannédé^j okodé momígmósígmogadji, édílo nolu bím angunné kumli:do dagla du:dopé ka:pa:yéji (ponném tatkinmotok), odo sé:kobulu Judiado du:ji bulu di:tékídí:do:pé dukpítsulang. ¹⁵ Sé:kobí selab tayé:do du:ji, bí aíké okumdok okkomsin langkakupé ré:yila okum ara:dop gíayokuk. ¹⁶ Odokké sé:kobí arígolo du:ji bík galuk-gasorém langkakupé gíladyokuk. ¹⁷ Amírró:kanékídí:déla: anyuksunné anékídí:dok léga:pé édé longékídí:dé éddík míryadla pésokanyén! ¹⁸ Édé ngasoddé dígínno ama:dopé kumtok. ¹⁹ Kapila:né odo longékídí:do sémpin bottéru:né-ngasodé a:yé Ru:néké ru:nam tayé:so ru:lendokkébo silo:pé édémpin ngasodé édílo:sin angkímang odokké a:sinma:yé. ²⁰ Ru:tumbí édé longékídí:dém andé:momangamílo, tani: a:kosin turma:yai. Émpige:la balenamkídí:dok léga:pé, bí édé longékídí:dém andé:moto.

²¹ Odo ayírdo sé:kaibí nolum sémpé lumílo, 'Kangkítok, Kiristobí sé:dung! Kiristobí élé dung!' édém nolu méngkésuyok. ²² Kapéné aroman Kiristobí:la: aroman lungor-lunné lenna balenamkídí:dém pagmílo yatpé mé:la bulu mé:píla:ma:nam agerémna méngaksunam kanggodém léngkanyé. ²³ Édémpila aíé ansulang; ngo nolum appíngém lunongambitubong.

Tani:ké Ao:ké Gílatkunam

(Moti 24.29-31; Luk 21.25-28)

²⁴ Émpige:la odo longékídí:do, kínggín ngasoddok lédupé, do:nyitém kémomoyé, odokké po:lobí bík píangém píbima:yé. ²⁵ Takaré do:mírtokké opagledyé, tayéng-amo:tok tornamkanékídí:dém^k éngunmoyé. ²⁶ Odo Tani:ké Ao:bí mukka:lo kínggíné tornamno:la unjíglo gídokupé taniyé ka:beksuyé. ²⁷ Bí tayéng-ya:mekídí:dém mo:písok su:pido:pé mélíglá Ru:nék balenam tani:kídí:dém mo:písok sukken a:kodokké du:tédo:pé gíkumsumodopé.

^j13.14 Lungor-luné Danielké lunola lé:nam tani:dé kumli:do gíayé odokké Kumli:do é:gém palígla édém suamoyé, okodé Jiudilokképé airu:pé tayumpénam agerém. Édílo palíngamdém Jiudíé ka:yéji bulu kumli:dém mépagla gíbínpagyé.

^k13.25 Mo:písok migom yalokídí:dé

Tajík Amídok Kinpénam Agom

(Moti 24.32-35; Luk 21.29-33)

²⁸ Su:pag tajík amí:dok sé: kinpénamsém kintok: Édílo odok réngkéné rémagla otsuré nyinnendoji, odo díye a:dobo émna nolu kindag. ²⁹ Édémí:pé, édilo nolu sémbulum idopé ka:pa:yéji, nolu kinyé bí yabgodo:pé gípíla kéra:pé pí:dokubo émna. ³⁰ Ngo nolum arodém lubidung, sé: opesé sipoma:yé, édílo:pé sé: appí:sé ipoma:yéji.^l ³¹ Tayéng-amongéla: mo:písé yogyépe, émgom ngok agomkídí:sé édílo:sin yogma:yé.

Sé:kosin Édé Longédémna: A:dídém Kinmang

(Moti 24.36-44)

³² Édé longédémna: a:dídém sé:kosin kinmang, tayé:tok tayéng-ya:me:éla: Ao:bísin édém kinmang, émpige:la Abubí atéro:dé édém kindag. ³³ Totsula du:lang,^m ansuka:sulang, kapéné édé a:dídé édílo pínga:yésong édém nolu kinmang. ³⁴ Édé tani:kolok do:yíngonémpé idag, sé:ko bík okumém mépagla akon modumkolo:pé gídodo okumdém ka:sí:dopé bík pagbokídí:dém tolígdag, appíngém bík aíké aíké ipénam agerém tolígdag odokké yabgodok kangabla du:nédém ansuka:sula du:dopé lulígdag. ³⁵ Odok-léga:pé ansuka:sula du:lang, kapéné édílo okumdok ru:tumdé gíyékúji édém nolu kinmang, yummayírdoyé, yuméyora:doyé, porokkododoyé ro:rokomdoyé. ³⁶ Ékíma:milo bí bagémpé gílangkula nolum yubla du:dopé pa:péké. ³⁷ Ngo nolum okkom lubipénaméji édé appí:dém lubitagbo: Ansuka:sula du:lang."

^l13.30 Kumli:dém momígnamdé

^m13.33 Kumna du:lang

13.32 Ager 1.7 13.34 Mt 25.14

Jisumé Mokepé Émna Ru:sunam

(Moti 26.1-9; Luk 22.1,2; Jon 11.45-53;12.1-8)

14¹ Gíbo:la donam gí:dídé:la kar lígma:pé pitang donam gí:dí:dé lo:nyongko dungngaboi, odo abíné miríkídí:dé:la luro luyírnékídí:dé Jisumé lé:sila kapé sogabla mokela:yan émna lambéko magola dungngai. ² Bulu luto, "Gí:dí ayíra:do ipoyo, émma:mílo tani:kídí:dé urradyé."

Betani:do Jisumé Írnam

(Moti 26.6-13; Jon 12.1-8)

³ Édílo bí Betani:do, ngero-ro:nam Simonké okumdo apin do:pé émna tebuldo tedla dungngan, odo airu:pé arékan yonsunamko okodém nérkígné tulangki mantang kamponéla tupunné ílínki monam botolko boma:la né:ngko gíado. Bí botoldém tupporge:la yonsunamdém Jisuk tukkudo yonnígbito. ⁴ Émpige:la odok du:né tani:kídí:dok akke aglíng-sa:la akoné akoném luto, "Kapila yonsunamsém ise:siyedun? ⁵ Édém konamka:mílo dítag akolok gerra pa:nam murkongém abayangko pa:la opanném bilayai." Odokké bulu bím aglí:lo luto.

⁶ Émpige:la Jisubí luto, "Nolu kapila bím lukiluaddun, bím atérpé du:moto? Bí ngok léga:pé ainé agerko gerbitag. ⁷ Kapéné opanné noluk lédílo lo:dém du:yaryé, odokké nolu édíloi mé:yéji oddoi buluk léga:pé ainé agerko gerbila:yé; émpige:la ngo noluk lédílo lo:dísém du:yarma:yé. ⁸ Bí okom ila:dagji édém ibitak. Bí ngok adin-amírsém yusí:nam léga:pé yonsunamdém yonbila moninsuno:bitag. ⁹ Ngo nolum arodém lubidung, mo:písok okoloi tatpon lutatsém lugo:biyén, bí okkom ibitagji édémsin, bím mé:panam léga:pé lubiyé."

Judasbí Jisumé Yadla-Kopé Togésunam

(Moti 26.14-16; Luk 22.3-6)

¹⁰ Odo Judas Iskariotbí, yí:la:nyidok a:ko, Jisumé abíné miríkídí:dok alaglo yadla-kolígnam léga:pé gíkang. ¹¹ Bulu édém tatpa:sula airu:pé mé:po:la bím murkongém bipé émna luto. Édémpila bí bím buluk alaglo tolíkpé émna solko kanggola du:to.

Ru:tumké Dobonam

(Moti 26.17-25; Luk 22.7-14,21-23; Jon 13.21-30)

¹² Kar-lígmap pitang donam gí:dí:dok anggotpon longédo, édílo gíbo:la donamdok mer-ao:dém palígdoji, Jisukkol luyírsunékídí:dé

bím tauto, "Ngolu okolop gíla nok léga:pé gíbo:la donamdém moninsuta émna no mé:dang?"

¹³ Édémpila bí bíkkol luyírsunékídí:dok anyiko sémpé lula mélékto, "Nogorolo:pé gíanggang, odokké nolu asi kilíngko jo:bomné tani:ko ríksuyé, bík lédule gímínnang. ¹⁴ Odokké bí okoloi gíayéji odo okumdok ru:tumdém taulang, 'Luyír-abubí ludag, ngok mibo-dungko soyardé okolon, okolo ngo ngokkol luyírsunékídí:dok lédílo gíbo:la donamdém dojonsuyén?" ¹⁵ Bí noyim donam léga:pé laginam appíngém tíla lé:nam tayéngké bottén soyarko léngkanbiye, odo ngoluk léga:pé moninsunolang."

¹⁶ Luyírsunékídí:dé gíla nogordop gía:to odo Jisubí bulum lubikamardémpé attarkídí:dém pa:to. Édémpila bulu gíbo:la donamdém odo moninsuto.

¹⁷ Édílo yummayírkaji odo bí yí:la:nyidém gíjonsula gído. ¹⁸ Édílo bulu tebuldo doladungngan odo Jisubí luto, "Ngo nolum arodém lubidung, noluk ara:sok a:ko, sé:ko ngom dojonsuldu:ji, bí ngom yadla-kopagyé."

¹⁹ Bulu mé:díramkang odokké ako akopé bulu bím luto, "Édé ngoma ayi?"

²⁰ Bí bulum luto, 'Édé yí:la:nyidok a:ko, sé:ko ngok lédílo pita:dém bati:do jí:lígdu:ji. ²¹ Tani:ké Ao:bí bím adla léngkamdémpé siyé, émpige:la mé:díré édé tani:do:pé sé:ko bím yadla-kopagyéji! Édé tani:dém omanamka:mílo bíkképé aiyayai."

²² Odokké buluk dola du:dodo Jisubí pitangko la:sangge:la aipai bige:la édém pentuto odokké édém bulum bige:la luto, "Sé: pita:sém langge:la dotok, sé: ngok adin-amíré."

²³ Odokké bí bati:dém la:sa:to, aipai bige:la bí édém bulum bito, odokké bulu appíngé odok tí:to. ²⁴ Odokké bí bulum luto, "Luségnamdokⁿ ngok í:dé sidé okodém bojéru:ngkolok léga:pé bidlenbidung." ²⁵ Ngo nolum arodém lubidung, "Ngo lékoda angur a:yelok alangém tí:pongkuma:bo édé longédo:pé édílo ngo Ru:nék migomdokodo anu-tí:namém tíngkuma:yeji."

²⁶ Édílo bulu kumnam-ni:tomko gokton, bulu Olib adi:dop gílenkang.

ⁿ14.24 Akelo anu émnamdém líksetung

14.17 Lk 22.14; 21-23; Jn 13.21-30; Ni:tom 41.9 14.23 1 Kor 10.16

14.24 Gílen 24.8; Ibri 9.20

Pitorké Lupaksunamdém Jisubí Luno:binam

(Moti 26.31-35; Luk 22.31-34; Jon 13.36-38)

²⁷ Odok lédupé Jisubí bulum luto, "Nolu appíngé opagledyé, kapéné édém adla lé:tag, 'Ngo mer-ka:sí:nédém dí:tabyé, odokké merkídí:dém dukpitsumoyé.' ²⁸ Émpige:la ngok turkunam lédupé, ngo nolum gípoya:la Galili:pé gíyé."

²⁹ Pitorbí lusuto, "Bulu appí:dé opagleddagom, ngo opagledma:yé."

³⁰ Jisubí bím luto, "Ngo nom arodém lubidung, siyumké yummarso porogé lémnnyikopé kogma:dapé, no ngom léumkopé lupaksuyé."

³¹ Émpige:la bí kínggípe lusukang, "Nok lédílo ngo simínru:pénamgom, ngo nom lupagma:yé." Odokké bulu appí:dé édémí:pé luto.

Getsimoni:do Jisuké Kumnam

(Moti 26.36-46; Luk 22.39-46)

³² Odokké bulu Getsimoni émkodop gíkang; odokké bí bíkkol luyírsunékídí:dém luto, "Ngok kumdodo, nolu sido tetpoto." ³³ Bí Pitormé, Jemsmé odokké Jonmé bík lédílo gíbokang, odokké bí ngapinngarisula airu:pé dukkang. ³⁴ Bí bulum luto, "Ngok dé:né-yalosé airu:pé mé:dírdung, siyanggédubo:mín, so du:po:to odokké annang."

³⁵ Ajji:ouko gígéngé:la bí amo:bo:pé pogbumge:la kumkang, sém ilanamka:mílo, sé: ayírsém ngokkolokkém gíbadmotei. ³⁶ Bí luto, "Abba, Abu, no appíngém ila:dag, sé: du:g donam bati:sém ngokolokkém langértéi; émgom ngok méngkampémang, émpige:la no okkom mé:dagji édémpépag."

³⁷ Odokké bí gíladlangkula bulum yubla du:dopé pa:to. Bí Pitormé tauto, "Simon, no yubngaksulaidun? No a:dí a:koukosinnei darra du:la:toman? ³⁸ Anna kumna du:lang odo nolu anka:lo a:ma:yé. Yalodé ilídag émgom, adin-amíré siperadag."

³⁹ Lékoda bí gíge:la édémíng kumtoku. ⁴⁰ Édílo bí gílatkun, bulum lékoda yubngsula du:dop pa:to, kapéné yummbatsula buluk amigdé tébégbomkang, odokké bulu bím okkom lupénamén édém kintomang.

⁴¹ Bí léumkop gílatkunam lédupé bulum luto, "Nolu su:pésin yubngaksula yuptíla dun? Píngka:bo! Ka:toka, Tani:ké Ao:mé yadla-kopagla imurnékídí:dok alagdo tolíngnan ayírdé píngangka:bo.

⁴² Daropto! Kajé ngolu gílaboi; kangkítok, ngom yadla-kopénéde sidé píngadobo."

Jisumé Sogabnam

(Moti 26.47-56; Luk 22.47-53; Jon 18.3-12)

⁴³ Bík agom lula du:dí:do yí:la:nyidok a:ko, Judasbí oddar gíado. Bík lédílo abíné miríkídí:dok, luro luyírnékídí:dogla: midumkídí:dok mélignam kéréngkop taniyé buluk alaglo yoksémna: tukuném boma:la gído. ⁴⁴ Odo yadla-kopagnédé bulum kanggotko sémpé lula léngkanbito, "Sé:koméi ngo dosugyeji bí:éibo édé tani:dé; bím sogabge:la kanggabra gíbolangku."

⁴⁵ Oddar Judasbí Jisukodop gígela luto, "Rabbi!" odokké bí bím dosukto.

⁴⁶ Tani:kídí:dé Jisum laglígla sogapto. ⁴⁷ Odo kéra:do dagla du:nékídí:dok a:ko^o bík yoksém sadlenna abíngaryan mirídok pagbodok yeru:dém papagbito. ⁴⁸ Jisubí bulum luto, "Nolu yoksém, tukuném bomna rodgoném sogapkolo gínam kísapé ngom sogapkapéi gídun?"

⁴⁹ Longé longgém ngo noluk lédílo kumli:do luyírbidungngai, émpige:la nolu ngom sogaptomang. Émgom Ru:nék-gomugdém illet-gílednam léga:pé sogapkolo gídung."

⁵⁰ Odo appí:dé bím mépagla dukpagamkang.

⁵¹ Okkomsin gémap sémígné gasorko yetposuné ya:meko bík lédílo gímíndo, odokké bulu bímsin sogapto. ⁵² Émpige:la bí sémígné^p gasordém mépagla pítsula dukpakkang.

Jisubí Kéba:do Dakkansunam

(Moti 26.57-68; Luk 22.54,55,63-71; Jon 18.13,14,19-24)

⁵³ Odokké bulu Jisumé abíngaryan mirído:pé gía:boto; odokké abíné miríkídí:dé, midumkídí:déla: luro luyírné appí:dé gíkumsuto.

⁵⁴ Pitorbí mo:téngougampé bík lédílo gímínto, abíngaryan mirí:dok lotta:do bí kanggabnékídí:dok lédílo tedmínna umí amsumínto.

⁵⁵ Abíné miríkídí:déla: kéba:dok appíngé Jisumé mokela:nam léga:pé bík kekonpé lukanbinamko magoto; émpige:la bulu a:kosin pa:tomang. ⁵⁶ Bojéru:ngko taniye bík kekonpé aroman lukaném lubito émpige:la buluk lunamdém lékoka:mínsumang.

^o14.47 Pitor

^p14.52 kesapat

14.49 Jak 13.7; Jis 53

⁵⁷ Odo akke daksa:la bík kekompé sé: aroman lukanbinamsém lubito, ⁵⁸ "Sé: kumli:sém okodém alakki motu:ji édém ngo momígyé, bík édempé lunamdém ngolu tattung, odokké loumlo anguné asongko moye, émpige:la tani:lok alakkimang." ⁵⁹ Émpige:la odosin buluk lukanbinamdé lékkomangai.

⁶⁰ Odo abíngaryan mirí:dé pongkodo daksangge:la Jisumé tauto, "Sé: tani:kídí:sé nok kekompé okkom lukanbidu:ji, édém lulatsukupénam nokké okkosinei kaman?"

⁶¹ Émpige:la bí okkomsin lulatsukumap asop dungkang. Abíngaryan mirí:dé bím lékoda tautoku, "Ayang-pa:nédok Ao, édé Kiristobí:i noi?"

⁶² Jisubí lulatsutoku, "É: Ngoda bí; odokké Tani:ké Ao:bí Kínggí:taríné Atérké lagbíkpé tednamém odokké tayé:tokké mukka:lo gíkunammém nolu ka:begyé."

⁶³ Odo abíngaryan mirí:dé bík galugém bupetsuge:la luto, "Kapila su:paksin ngolum sémyang lusedbinam lukanbinamko lagidang?"

⁶⁴ Ru:ném luka:namdém nolu tattagbo.

Nolu okko émna mé:dang?"

Bulu appí:dé bím sinam pa:péné imurnép-sappakto.

⁶⁵ Odo akke bím takírem sugrumbomkang, akedé migmodém takkomge:la dí:to, odokké sémpé luto, "Sa: lungor-lutobopén!" Odokké kanggapnékídí:dé bím díngge:la gípagbokang.

Pitorbí Jisumé Lupagnam

(Moti 26.69-75; Luk 22.56-62; Jon 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Pitorbí kéíkké lotta:do du:dodo, abíngaryan mirí:dok pagnéko gíla, ⁶⁷ Pitormé umí amsula du:dopé ka:to, bí bím ka:míla kangge:la luto, "No:sin Najarotdok Jisuké lédílo dungngai."

⁶⁸ Émpige:la bí sémpé lula édém lupaksuto, "Ngo kinma:sin odokké tatkinsinmang no okkoméi ludu:song." Odokké bí sé:tur kéra:dop gílenkang. Odokké oddar porogé kokkang.

⁶⁹ Odokké pagnédé bím ka:la odok dagla du:nékídí:dém lubito, "Sé: tani:sé:sin bulukkolok a:ko." ⁷⁰ Émpige:la lékoda bí lupaksuto.

Odokké asudouko du:nam lédupé dagla du:nékídí:dé Pitormé luto, "Aroru:pé no bulukkolok akorungko; kapéné no Galili tani:koda."

⁷¹ Émpige:la bí aím peliksula pesubidanna lubomkang, "Noluk lubomna du:nam tani:dé sé:kosong édém ngo kinmang."

⁷² Oddar porogé kogropkoda kokkang. Odokké Jisubí okkom bím luka:ji édém Pitorbí mé:patoku, "Porogé lémyikopé kogmango:dapé

14.58 Ager 6.14; Jn 2.19

14.62 Dan 7.13

14.63 Ager 14.14; Kínam 14.6

14.64 Leb 24.16

no ngom léumkopé lupaksuyé.” Odokké bí airu:pé du:gla asiné bedgédopé kapto.

Pilatbí Jisum Kéba:ba:nam

(Moti 27.1,2,11-14; Luk 23.1-5; Jon 18.28-38)

15 ¹ Ro:rokomdo abíné miríkídí:dé, midumkídí:dé, luro luyírnékídí:dé:la Ki:nikéba:dok appí:dé ru:sékko:sé:kto. Bulu Jisum yebomna gíbolgíla Pilatké alaglo tolíkto. ² Odo Pilatbí bím tauto, “No Jiudikídí:dok Migomdéi?” Jisubí bím lulatsutoku, “No:mín édémpé ludun.” ³ Abíné miríkídí:dé bím bojéru:ngko lugéngém lujémto. ⁴ Édémpila Pilatbí bím lékoda tautoku, “Nokké lulatsukupénamé okkosin kama:nei? Kangkítok, nok kekonpé bulu éddíko lujémmammém bomatang.” ⁵ Émpige:la Jisubí okkomsin lulatsutomang, édémpila Pilatbí méngaksukang.

Jisum Mokedopé Lulígnam

(Moti 27.15-26; Luk 23.13-25; Jon 18.39; 19.16)

⁶ Odokké gí:dí:lo makana:lok lé:nam tani:koném, sé:kom tani:kídí:dé kodokuji, bím mélénníkkunam ibom-gíbobomnamko dung. ⁷ Migom kekonpé dagrobnékídí:dok lédílo tumna lé:nam, Barabbas émmam tani:mokené tani:ko makana:do dungngai. ⁸ Édémpila tani:kídí:dé gísa:la Pilatbí bulum okkom ibidoji édém ibidopé lurobbomkang. ⁹ Bí bulum tauto, “Jiudilok migomdém noluk léga:pé mélénnígbidokupé nolu ngom mé:dagnei?” ¹⁰ Abíné miríkídí:dé díglayém bím bík alagdo tolíktag émmamdém bí kinpíto. ¹¹ Émpige:la Pilatbí Jisum mélénníkumap Barabbasmé mélénnígdokupé abín miríkídí:dé tani:kídí:dém lu:urríkto. ¹² Édémpila Pilatbí bulum lékoda tauto, “Ékímamílo noluk lunam Jiudikídí:dok Migommé ngo kapiyén?” ¹³ Bulu jé:la luto, “Bímuruslo pítketok.” ¹⁴ Pilatbí bulum tauto, “Kapila, bí oko imurém iton?” Émpige:la bulu jé:yangokang, “Bímuruslo pítketok!” ¹⁵ Tani:kídí:dém mé:yumsumolí:la Pilatbí buluk léga:pé Barabbasmé mélénnígbitoku. Odokké Jisum sabukki dí:moge:lauruslo pítkedop tolíkto.

Maglíngkídí:dé Jisum Luka:nam

(Moti 27.27-31; Jon 19.2,3)

¹⁶ Odo maglíngkídí:dé bím Rajbobondok arangké lotta:do:pé gíabokangu, odokké bulu akon maglíng appí:dém gokkumsuto. ¹⁷ Bulu bím ba:yomné galukko molíkto, odokké tanglok dumlupko bulu poge:la édém bík tukkudo kublíkto. ¹⁸ Odokké bulu bím kumríksula luto, “Írroi Jiudikídí:dok migommé!” ¹⁹ Odokké bulu dorbumki bík tukkudok rantto, odokké takírém sugrumto. Bulu bím

lébítumna kumríksuto. ²⁰ Bulu bím luka:nam lédupé, ba:yomné galugdém bíkkolokkém pítpagge:la bík aíké galugdém molíktoku. Odokké bulu bím kurusdo pítkekolo gílenbokang.

Jisum Kurusdo Pítkenam

(Moti 27.32-44; Luk 23.26-43; Jon 19.17-27)

²¹ Odo Alegjendarkéla: Rupuské abu, Simonbí, sé:ko Sireni nogordok tani:an, bí do:ludokké odok gípaddokuém, maglíngkídí:dé bím bolbodapé Jisuké kurusdém jo:moto. ²² Bulu Jisum Golgotado:pé gíbokang (okodok légí:dé tublong kako). ²³ Odokké bulu bím kuseré molusnam apongém bito; émpige:la bí édém tí:tomang. ²⁴ Odokké bulu bím kurusdo pítkege:la bík galugdém buluk ara:do orpansuto, okkom sé:kobí pa:yéji odok léga:pé aminém-kungka:to. ²⁵ Konanané ayírdo bím kurusdo pítketo. ²⁶ Bík kekonpé lugémnam adnam lutaddé sémpai: "JIUDIKÍDÍ:DOK MIGOMDÉ." ²⁷ Bík lédílo bulu rodgoné tani:anyikom a:ko bík lagbíkpé akondém bík lakkepé kuruslo pítketo. ²⁸ ²⁹ Odokké odok gípadnékídí:dé buluk tukku íkíla bím luka:la ludungai, "Anyingé! No édé tani:dé:ai sé:ko kumli:dém momíggel loumlo mopínkupénédé, ³⁰ sa: no kurusdokké gíige:la aíém mopítsukítoku!" ³¹ Édémí:pé abín miríkídí:dé:la luro luyírnékídí:dé Jisumé luka:to odokké akoné akoném luto, "Bí ammem moturdaggai, émpige:la aíém motursu:lamang! ³² O Kiristo, Israelké Migoma, sa: su:pag kurusdokké gíikítok, odo ngolu nom ka:la méngkésupé." Sé:kobulum bík lédílo kuruslo píttétungaji bulusin bím luka:mínto.

Jisuk Sinam

(Moti 27.45-56; Luk 23.44-49; Jon 19.28-30)

³³ Odokké lo:tu:dokké yummayír aumné ayírdo:pé mo:písok appí:loi kémojíjínkang. ³⁴ Odokké yummayír aumdodo Jisubí bottépé jé:la kabla luto, "Eloi, Eloi, lama sabaktani?" okodok légí:dé, "Ngok Ru:né, ngok Ru:né, no kapila ngom mépakton?" ³⁵ Édílo odok kéra:pé dagla du:né ékké édém tatton odo bulu luto, "Kangkító, bí Elija:mé gogdung." ³⁶ Ako dugla gíla sí:pagémpinéko marné apolo bi:dopé jí:budlígge:la édém ikorangkolo níggabge:la bím tí:dopé níksa:lígbige:la luto, "Du:po:to, odokké ka:jé ka:polai, Elija:bí gíla bím aropé la:yíyéji." ³⁷ Odokké bottéru:pé jé:la kabge:la

⁹15.28 Akuné potinkídí:do sémpé attung, odo bímsin imur-inékídí:dok lédílo sapté:to, Ru:nék-potindok édé adnamdé ilet-gílétkang

15.21 Rum 16.13 15.24 Ni:tom 22.18 15.29 Jn 2.19

15.31 Ni:tom 22.7-8 15.34 Ni:tom 22.1 15.36 Ni:tom 69.21

Jisubí ngatársukang. ³⁸ Odo kumli:dok sorkomnamdé tu:yi:tokké kéigbo:pé serkepakkang. ³⁹ Odokké édílo Jisuké kangga:do dagladu:né língko-opisardé, bík kabnamdém tatton odokké kapé bí sikan édém ka:ton, odo bí luto, "Aroru:pé sé: tani:sé Ru:néké Ao:dé!" ⁴⁰ Mimé ékké mo:téngoulokké ka:la dungngai. Buluk ara:do Meri Magdolonibí, ame:né Jemskéla: Joseské ané Meribí:la Salomibí. ⁴¹ Galili:do bulu bík lédílo gímínna bík laginammém ka:sí:bidungngai. Bík lédílo Jerusalempé gísa:mínné bojéru:ngkopé akon mimmésin odo dungngai.

Jisum Yusí:nam

(Moti 27.57-61; Luk 23.50-56; Jon 19.38-42)

⁴² Édé mosí:sunan longngai; Yoddo longém apoyan longédé. Édémpila yummayíré a:nammé, ⁴³ Arimotiadok Josepbí, Jiudi kéba:dok ménggésunam kéba:ajonkai, sé:kobí aísesin Ru:nék migomdokodém toya:la dungngan; bí ang-kínggí:la Pilatkodop gíla Jisuk sima:dém kotoku. ⁴⁴ Jisubí sikang émnamdém tadla Pilatbí méngkasukang; odokké bí língko-opisardém goglíge:la bím tauto bí aropéi sikabon émna. ⁴⁵ Édílo bí Jisubí sika:bo émna língko-opisardok kinton, bí Josepmé Jisuk sima:dém bitoku. ⁴⁶ Odokké bí asong-onno gayinko rége:la bím boito odokké gayindokki yetto. Odokké ílíngém pakurra lé:nam agokolo lé:to. Odokké bí pítané ílíngko agodok yabgodo pérkablíkto. ⁴⁷ Meri Magdolonibí:la Joseské ané Meribí Jisum okolo yusí:toji édém ka:to.

Lékod-Turkunamdé

(*Moti 28.1-8; Luk 24.1-12; Jon 20.1-10*)

16 ¹Édílo Yoddí longédé gíbatka:ji, Meri Magdolonibí, Jemské ané Meri:bí:la Salomi:bí nampon yonsunamko Jisuké sima:do yonníkpé émna réto. ²Lo:níddok anggotpon longédo, ro:rokmpé, do:nyidé lí:sa:dannaméi, bulu agodop gí kang. ³Odokké bulu akoné akoném taumínsuto, "Ngoluk léga:pé sé:ko ago yabgodok ílí:dém pérpagbiyyan?" ⁴Émpige:la édílo bulu bérsa:la ka:ton, édé airu:pé pítané ílí:dém pérpagla lé:dopé ka:to. ⁵Odokké bulu ago:do:pé gía:nammé, bulu kampon galuk géné ya:me tani:ko lagbíkpé tedla du:dopé ka:to. Édémpila bulu pésokang.

⁶Bí bulum luto, "Nolu pésoyok; nolu kuruslok pítkenam, Najarat Jisum madung. Bí turkangku; bí sé: kamang; bulu bím okolo kédmola léngkaji édém kangkíta:ka. ⁷Émpige:la gí kang bíkkol luyírsunékídí:démna: Pitormé lubita:ku bí nolumyang gípoya:la Galili:pé gídag; kapé bí nolum lubika:ji, édémarpé nolu bím olo ka:pa:yé."

⁸Bulu gílenangkula agodokké dukkangku; kapéné péssola: méngaksunamé bulukkolo angkang; bulu pésobatsula sé:komsin okkomsin lubitokumang.

Jisubí Magdolonimé Léngkansunam

(*Moti 28.9,10; Jon 20.11-18*)

⁹Édílo Jisubí lo:níddok anggotpon longédo turkangkun, bí Meri Magdolonimé léngkansugotpo:to; sé:kkolokkém bí kínítko buttom ménnenbika. ¹⁰Odokké bí gíla po:pélo bík lédílo du:mínnékídí:dém, sé:kobulu mé:dír-mé:sola kabla dungngaji bulum lubitoku.

¹¹Émpige:la édílo Jisubí turra dung odokké bí bím ka:to énmamdém bulu tatton, bulu bík lunamdém arro émna méngkésutomang.

Jisubí Gímínné Anyikoném Léngkansunam

(*Luk 24.13-35*)

¹²Odok lédupé Jisubí angupé badla bulukkolok anyikoném édílo bínyí do:lungkolo:pé gíla dungngan, odo léngkansuto.

¹³Bínyi gíladlangkula akonkídí:dém lubitoku; émpige:la bulu bínyík lubikunamdémsin arro émna méngkésutomang.

Jisubí Yí:langkodém Léngkansukunam

(Moti 28.16-20; Luk 24.36-49; Jon 20.19-23; Ager 1.6-8)

¹⁴ Odok lédupé yí:langkodé dola:dudodém bí bulum léngkansuto. Odokké bík lékod-turkunam lédupé, sé:kobulum bí léngkansuton buluk lubikunamdém méngkésu:ma:nam léga:péla méngkésulí:man asin kanam léga:pé Jisubí bulum ge:to. ¹⁵ Odokké bí bulum luto, "Mo:písok appí:lo:pé gíla ru:nam takamém tatpon lutaddém lugo:bita. ¹⁶ Sé:kobí méngkésuge:la baptisém la:yéji bím moturbiyé; émpige:la sé:kobí méngkésu:ma:yéji bím imurnép-sappagyé. ¹⁷ Odokké méngkésunékí:dí:dok lédílo sé: kanggotkídí:sém ka:pa:yé: Ngok aminno bulu buttom ménnenyé; bulu angun gomukpé agom luyé. ¹⁸ Bulu buluk alakkoki tabbém darsa:yé; odokké bulu yogmom tínggom; édé bulum atíkosintíla:ma:yé; bulu kila-du:nékídí:dém buluk alakki riyidbiyé; odo bulu ésangamyéku."

Jisum Tayéng-Amo:pé Gísabokunam

(Luk 24.50-53; Ager 1.9-11)

¹⁹ Odokké buluk lédílo agom luposunam lédupé, Ru:tum Jisum tayéng-amo:to:pé gísa:bokangku odokké bí Ru:néké lagbíkpé tetkang. ²⁰ Odokké luyírsunékídí:dé gílenna gíla appí:loi lugo:bito. Odokké Ru:tumbí buluk lédílo germínna dung émnamdém kanggodkídí:dokki arro éмна léngkanbito. Amen!^r

^r16.20 Lekeké akupagya:né ake potinno gomríg 8 dokké 20 do:pé ka:kemang